Handren

Skandinavien:
En annan ö av rökelse

Skandenvia:
Durgeyeki tir la bixur

Stockholm 2003
Språkbearbetning av : Erik Grunström

HANDREN

هەندرێن

سكاندنافیا: دوورگەیەکی تر لە بخوور

SKANDINAVIEN

EN ANNAN Ö AV RÖKELSE

2003

”Sömnen vet att den ej finns, säger: sov för att komma till din sömn.
Gör min chans god att insomna du chansens hjälpare!”
Mahwi

”Världen är teatralisk, stanna inte, gå.
Vem blir kvar häri som inte blivit förnedrande!”
Mahwi

”Jag är i ständig dialog, men säger alltid att jag ej förstår.
Jag är i ständigt gående, men hamnar ingenstans.
Mina ögon växer och jag har inte skådat hoppets vrå.
Hjärtan blev vetandets hav och jag förstår ej alfabetet.”
Mahwi

”Slå inte min levers smuldikt med eländig tolkning
det finns ingen, som kan godta att dess barn skuldlöst blir slaget.”
Nali

Omslagsmålning: Handren
Översättning: Handren, Rizgar Abdula med flera
Språkgranskning: Erik Grundström
Typografi: Lisa Rydell
Tryck STC Avesta 2004
ISBN 91-–85133-–03-5

Bokförlaget Taran 2004
Wollmar Yxkullsgatan 5 B
118 50 Stockholm
E—post info@tranan.nu
Hemsida www.tranan.nu

Handren föddes 1963 i staden Arbil (Hawler), Södra Kurdistan. Han rymde därifrån vid nitton års ålder på grund av underrättelsetjänstens förföljelser, och hann aldrig säga adjö till sin familj.

PDF 4 KURD

De kommande 8 åren levde han som gerillasoldat i de kurdiska bergen, samtidigt som han gav ut tidskrifter och arbetade vid en radiostation där uppe. På gerillans förlag ,1986, publicerades hans första diktsamling ”I skuggan av berget”.

Sedan följde en svår och lång flykt mot Turkiet, han blev tillfångatagen och rymde senare från ett lägerfängelse i Iran. Vandrande fortsatte han slutligen sin flykt hela vägen till Moskva, och hamnade som flykting i Sverige i 1990s slut.

Sedan dess har Handren medverkat i många kurdiska tidskrifter i Sverige liksom Europa, arabländerna och Kurdistan. *Brevens död och brevens seende*, ett urval av Arthur Rimbauds brev, översattes och gavs ut av honom 1998 och översatta verk av bland annat Adonis, Saadi Yusuf, Salim Barakat och Octavio Paz.

1993 gavs diktsamlingen ”Bergens sista bön och den omöjliga resan”, ut på eget förlag, och publicerat översatta dikter ibland annat *Den blinde Argus*, *90-tal* 1994 och *Världen i Sverige- antologin* 1995. En essäbok om den kurdiska litteraturen och identiteten har just avslutats.

Denna diktsamling består av dels *Bergens sista bön och den omöjliga resan* samt *Skandinavien: En annan ö av rökelse*, på kurdiska och svenska.

En magisterexamen i Idéhistoria vid Södertörns Högskola har precis avslutats.

Bergens sista bön och den omöjliga resan

Löfte

Lindring är en näktergal
som rett sitt bo
över mina revben.
Om kvällarna gick jag
till din grav,
din heliga plats.
Du kom aldrig!
Ögonblick passerade,
fågeln lyfte
och dagarna blev äldre.
I min själs ensamhet,
så många böner åt saknaden
att min röst fryser.
När du kommer,
med en lykta i din hand:
Gräv en grav för mig!

1990 02 07
Iran

پەیمان

سێبوریت ڕەنگاڵە پەلکی تەنیایە و
لە پەراسووەمدا چینەی کردووە.
فێر بووم ئێواران،
بەدوای جێی نزرگەت بچم،
تۆ هەر نایێی!
سەعاتەکانی تێپەڕیانی کرد
ڕەنگاڵەی سێبوری تۆ را
سالیش کۆن بووە.
من تەنیامە و موچڕکەم بە گیانە دادێ،
هێندەم نوێژ بۆ سێبوری کرد،
دەنگم بەستای.
دەست بە چرا، کاتێ هاتی
گۆڕێکم بۆ هەڵکەنە!

1990/7/2
ئیران

Efterlämnade

Under flykten
är det bara Vintergatan
som håller oss under armarna,
kören i de blå sångerna
som varje dag lindrar såren
på våra mumlande läppar.
Jordens kropp livlös,
benen söndermalda
och vägen en rökfylld ravin.
När vi kom
var våra steg trötta
och mina hungrande händer
stela av köld.
Halvvägs på den okända vägen,
efterlämnade
i sorgsen väntan
som moderlösa barn,
vid foten av stiggenomstungna berg,
med huvudet vilande mot klippan,
mina drömmar -
mitt vapen.

Oktober 1990
Moskva

بەجێمان

تەنیا ڕێگای کاکێشانە
لەم کۆچەدا،
قۆڵێ لە قۆڵمان کردەوە
کۆڕسی گۆرانییە شینەکانە،
کە ڕۆژانە و ڕێیەی بڕیبێ
لێوەکانمان هێور دەکاتێ
زەمین لە شتێکی تەڕ و
ئێستان هاڕاو
ڕێش کەلێکی دووکەڵگرتوو،
کاتێ هاتین
هەنگاو ماندوو
دەستەکانم سڕ و برسی
لە نێوەڕێی نادیاریدا
خەون و تفەنگ
لە خۆم و تێڵە بەجێما بوون.
لە بناری ڕێ تووڵەڕێ
لە حەژمەتی چاوەڕوانی گەڕانەوەم،
وەک دوو سێوی
سەرڕیان بە کەمەرێکی کرد بوو!

ئۆکتۆبەری 1990
مۆسکۆ

Väntan

Det var vid foten av tidens berg,
jag klättrade mot månen.
På våra ödens obrukade åkrar,
planterade jag och regnet
kyssar åt oss,
där valnötsträdets grenar
och månskenet böjde sig ned.
Ännu tänker jag på dig
och beger mig ut...
mellan bergstopparna
väntar oss redan
den rastlösa månen.

augusti 1989
Kurdistan

Tolkningar av: Rizgar Abdulla och Jan Hjalmarsson

چاوەڕوانی

هەر دوێنێ بوو،
کە لە داوێنی کێوی زەماندا
بەرەو ڕووی مانگی هەڵدەشاخام،
مەی و باران
بۆ بەیاری چارەنووسی نەنووسراومانە،
ماچمان دەچاند.
چڵێی گوێز و ترێفەی مانگی
باڵای بۆمان دادەچەماند.
ئێستاش جار ... جار
یادت دەکەم
کە دێمە دەر،
کاتێ دەرەنگە و
مانگیش لەمدیو ئەو کەلەدا
نیگەرانە و،
چاوەڕوانی ئێمە دەکا!

ئابی 1989
کوردستان

Klagan

Denna min utsträckta hand,
moderlös utan din hand.
Mina fingrar i knytnäven möglar.

Kom då, stötta min hand,
så att vi inte faller i det störtande universumet.

mars 1991
Flyktingläger - Bräcke

سکاڵا

ئەوە دەستی درێژکراوم
لە هەتیوی،
بێ دەستی تۆم
خەریکە وا پەنجەکانم
لە ناو لەپما، کەڕوو دەگرن.
هەر ناوەوە،
کوا لەکەیەکێ لە بن دەستم بچەقێنە
با ڕوونەکەینە گەردوونی هەرەسگرما.
لێ وە نەبێ !

٥ - ٣ - ١٩٩١

Sista domen

I detta rum, vårt överlevande immar fönsterrutan.
Dina händer, då och då,
torkar den.
Alla dagar i Kabans och det doftande helvetets land,
de hedniska böckerna inspekteras
och de små imamerna tvagar innan bönestunden
våra smutsiga identiteter.
För dina händer bort från fönstret
så skola varken predikan eller regndammet vredgas,
och förvisa oss mot helvetets läger.

Det är ännu tidigt!

augusti 1989
Iran

Tolkningar i samarbete med: Eleonora Bru

دوا پاسا

لەم ژوورەدا
مانەوەمان بە پەنجەرەکەی تەلخ کردووە
دەمەنا دەمێ
دەستەکانت دەپسرێتەوە
لەم وڵاتە - کەعبەکە - و بۆن دۆزەخەدا
هەموو ڕۆژێ
دوای پشکنینی کتێبە مولحیدەکانم
فەرخە ئیمام
پێش فەرزەکان
ناو نیشانی ئاوەکرمان
بسمیل دەکەن !
دەست هەڵگرە لەم پەنجەرە،
نەکا خۆ تیە و خۆ لێبارانێ، غەزەب بگرێ
نەفیێ ئۆڕدوگای دۆزەخمان کەن،

هێشتا زووە !

١٩٨٩ - ٨

Istapp

Ännu genljuder din röst,
bakom bergens slöjor,
i flykt genom halsens vindlingar,
så var är du?
Jag misstänker tidens oberäknelighet!
Tomrummet mellan oss
flätar jag samman
med ett hårstrå från ditt huvud
och våra händer tar vind.
När vinden tystnar
utanför fönstret,
ser jag ditt långa hårstrå
sträcka sig över stadens kropp
och frysa fast på min häpna blick.

Tolkningar av: Rizgar Abdulla och Jan Hjalmarsson

Avskyns erkännande

I djupet
av denna samvetslösa dag
är jag på väg,
min tillflykt är min själ:
allt förbjudet på resan blir till vänskaper
och med dessa öppnar jag dödens härva!
Som vandrare blev jag till,
från denna stund fördömde jag
mitt hastiga liv, och lindade min mors hjälpsamhet
om halsen och lämnade henne utan tillåtelse.
Då jag drömmer
flyger främlingsskapets svalor
under mina drömmars regn
och mina vilsna fjädrar
faller över denna jord.
Tiden - ett dimmigt fönster utan någon början.
Mellan oss, i avståndet, cirkulerar
mitt lugn, dimman
som skymmer din blick.
Mellan dig och tiden
är det bara du som kvävs i mitt uppror!
När jag ser landskapets
skiftningar, säger jag till berget:

pressa snön över din kropp - det är enbart löven som gulnar.
I overkliga hundars skall
passerar ödet mig och stoppar in mig i en glömd väntan.
I mitt kringflackande liv finns ingen till
samtidigt som mig.
Jag är ett oändligt ont;
alla som ser mig
och vänjer sig
får blåsor av mitt främlingskap!

Jag är en rastlös skugga
böjd över mig själv,
vid min strands väntan,
var vaksam, var inte rädd,
dröj inte då du kan drunkna
i mitt mörker.

1984-10-06
Kurdistan

Bergens sång

I denna natt liknar molnen
ett tält rest över dalen
när regnet dansar
över löv och stenar.
I skydd av bergen
glöder vandrarnas eld,
rädslan gnistrar.
Jag ser oron
i denna slingrande natt
och min vilsenhet växer.
På ett berg, ställer jag mitt hjärta i handflatan
och häller ut hemligheterna.
Stjärnan som gjort uppror
och rev av sitt blonda hår,
följde mig, med tårarna i ögonen,
gav han sig till döden!
Natten är lång och vi går.
På bergets fot lägger vi ner
morgondagens bekymmer.
Vi tänder en eld för kylan,
för tystnaden av bergets höjder,
änglarna smeker
varandras själar.
- Vilken upphetsande syn!
I natt upplever jag minnet
av den flicka som jag älskar.

jan. 1984Kurdistan

Tystnadens cirkel

Också du liknar min stad
- sorgens färg täcker dig alltmer.
Jag vet att tyngden av dina minnen
inte kan tämjas i själen.
Som kaninen på fältet slår ditt hjärta för döden
efter dina hemliga tårar
i ruinen av denna vila,
skrattar du av hela ditt hjärta.
Ditt främmande ansikte
är ett ensamt moln och varje dag över min källa,
regnar mitt avvikande hjärta
över ditt hjärta.
Mina andetag är som vindarna från södern
och över min sorg
passerar din spridda ålder
och du blir ett sår!
I sorgens konfliktfyllda dag stegar du i ditt inre,
du yrar för ett århundrade
som är dött i våra ögon.
Genom en ö sjunger de för solen och skuggan är den
ständiga gästen.
- Men gråt då,
gråt för mig också, låt gråten blöta vår kärleks själ.

Var inte ledsen i murens skugga, den faller inte

om inte du gör uppror mot denna rostiga tid. Detta är livets brott.
- Vem säger detta?
De önskningar dina läppar fångat är kärlekens duvor.
Frige mina läppar så skriket kan flyga!
Kom, vi stryker över de skrämda orden med röda streck.
vill du gråta för ditt kommande liv, gråt inte här,
- gråt över det grumliga Tigris.
Kyss molnen i den årstid då mitt ansikte bär kyrkogårdens damm.
- Tro inte på kyssen,
om inte solen dansar i vågorna.
Sjung för de där kvällarna, stjärnorna och månen
sträcker sig genom nattens lugna gränd.
Döda inte de där gäspningarna på natten,
då dina fingrar genom sorgens hår sover i en poets ord.
Tigris hör dig inte
förrän du sjunger för den isande snön.
Om du inte vill bli stor!
Öppna detta fönster,
så att månens läppar
suger in doften från ditt mjuka hår!

mars 1984
Kurdistan

Tolkningar: Abdulla Rehim, Lissa Nordin i samarbete med
Jan Hjalmarsson

Flykt

Tiden är anonym
eller så finns den inte.
Det viktigaste är natten.
Själarnas kringflackande.
Vi är halvvägs på väg att lämna
denna jord och denna stjärnlösa himmel.
Vi passerar hemligheterna,
smugglarnas väg över gränsen.
Världens alla hundar luktar,
slickar oss, men skäller inte.
Vi är utblottade.
Å exil, varthän vi kommer –
så finns du där!
Jag vet inte vilket fängelse
som väntar oss,
då tiden inte längre är någonting.
Bödeln avläser människan,
våra liv med äckel.
O död, när ska jag läsa dig
och passera din gräns?

Oktober 1990
Moskva

Promenad

Regnet var oroligt,
som vi,
när det passerade...
gjorde åskan oss inte oroliga,
oroligt blöta
för att tvätta våra pannors
mörknande moln.
Regnet passerade
och på stranden flög måsarna...
deras vingar strök över flickornas hår
och hösten tog doft.
Efter bron låg gatan grå...
som färgen på våra läppar
och trottoarerna åtskilda
som våra händer.
Regnet passerade,
brann i sin oro...
och vi,
i gatukorset,
blev blixt,
dränkte oss med våra ögons moln.
Och regnet... !

Stockholm 1992
Tolkningar:Rizgar Abdullah och Lissa Nordin
och Jan Hjalmarsson

Årets anteckningsbok och dimmans penna

"Den heligaste eller den mörkaste, denna natt
som min syn så långt bort från dig, är utan ljus denna natt."
Nali

Året går...
skuggan skriver åldern och du skådar mig där på ordens bro.
Likt den gamla damens eviga resa på vår gata
bär döden årets lik på sina axlar
och en stjärna på molnens stege,
faller.
under fiskens väntan gäspar Jesus
på tidens predikstol.
Tiden på nattens station fäller sina visare
och klockan sjunker i sömn.
Året går och år följer därefter.
Likt spådomen, blir vi beroende av det förflutna.
Vyerna snuddar mitt ansikte.
Synens oro får mig att dra bort gardinen
en kvinna på balkongen mittemot
vårdar sina tårade blad,
och årets gamla skor ligger slängda på vår gata.
I morgon vid skolstart
plockar barnen upp skorna och för dem till ett torg,

jag ser dem inte längre.
Händerna skänker blommor och ömhet till andra händer.
Kyssarna växer på kinderna.
Skrattet gästar läpparna.
Tiden kör tågets år
och tårarnas blad på denna balkong
växer bakom gardinen!
Blommorna, åldras på borden.
Kyssarna, deras vissnande glädjesmak.
Skratten, begravs på läpparnas gravar.
Och synen, lämnar gardinen och kryper ihop
inom doftens omfamnande skugga!

Jag läser årens huvud och ensamhetens skog,
ditt långa avstånd och intets avstånd.
Ditt främlingsskaps färg i skuggan väver in sig.
Och imorgon, istället för Van Goghs avskurna öra
hänger jag upp den i mitt rum.

Ljuset brinner i ljusstakens själ.
Synen i fönstrets famn väver träd
av cigarettens rök,
slingrar sig runt ditt ansikte.
Under minnenas sång,
Här ensamhetens strupe blir blöt.
Åren...
tiderna...
tar varandras färger

rösterna slingrar sig om varandra
och tomrummen ekar.
I ljusstakens rum,
själen brinner utanför vinden,
städar minnena i de dödas skuggor
och ljusen framför dörren färgar dimmans midja.
Natten lägger sig på tiden och vyerna...
Minnena i vindens dröm hamnar i trans.
Årens skor slängda på vår gata
och dimmans penna över ensamhetens anteckningsbok,
en istapp!

januari 1993
Stockholm

Tolkningar i samarbete med: Eleonora Bru

سکاندیناڤیا:
دوورگەیەکی تر لە بخوور

Skandinavien:
En annan ö av rökelse

ئێستا سەردەمی بکوژانە
ئارتۆر رامبۆ

I mördarnas tid
Arthur Rimbaud

I

ئاوە ئەم ژوورەش بۆ گومانکارەکەی سەر کورسی

جێ...

دێڵم...

ئەوە منم لە فەنای ئاشقە بەژن راهیبەکانو شەبەنگی
شوێنەکان، بە ئاستانەی یادوەرییەکی شەوکوێر چارەنووس و
بەدبینییەك لە پڕیشك یەکانگیر دەکەم.
بەدەم کۆچێکەوە زەویم دەنگداو تاراوگەش دەرگاکانی بۆ والآکردم
ئاوە رووناکی دەمامکدراویش بە دوا کاتە سەهەندییەکانییەوە
دژایەتی مەزەندەکانم بە رەنگەکانی هێور دەکاو لە گوناهەکانی تۆش
پیرتر بەسەر درەختی تاریکیدا دەنیشێ.
بیرهاتنەوەیەك سۆراغی فەرامۆشییەك دەکا
خامۆشییەکیش لە ناو خۆمەڵێشە دامرکاوەکەیدا بە شپرزە چنراوەکانم
بۆشاییەك پڕ دەکاتەوە.
ئەوە چ زەنایەکی پرژاوە بە هاتووچۆی مەوداکانی
ئێرەو ئەوێ خەریکم دەکا؟
ناکاوییەکانی تێپەڕیو بە ناو خۆمدا دەمگەڕێنێتەوە
وەرزەکان بەرەو جوانە مەرگییە بێ مروەتییەکانیان پاڵدەدەم.
ستڕانێك لە دەم سروشت دەچنمەوە
پەنجەرەیەك لەسەر سەفەر دەخەمە سەرپشت
کە کاتەکانم بە ماوەکانی کاڵ دەکاتەوە.

ئاوە ئەم ژوورەش بۆ گومانکارەکەی سەر کورسی

جێ...

دێڵم...

I

Så lämnar jag detta rum till den förtvivlade
nedsjunken här på stolen.

Detta jag som är döljs i de ståtliga nunnornas älskande,
ett ödesdrama i platsens spektrum,
konfronteras med mörkersynen i splittrande
som med hjälp av ljus
länkar ödet med ett olycksbådande omen.
Under en färd ropade jag på jorden
då öppnade exilen sina portar på glänt
och det maskerade ljuset föll på den sista revolterande tiden
försökte lugna mina trotsiga förnimmelser
med hjälp av färger dämpades ljuset
så att dina synder syntes äldre
när de landade bland mörkrets träd.
En hågkomst söker sig till glömskan
där en fridfullhet ruvar under slocknande aska
och fyller tomrummet med mitt förkolnade förtret.
Vad är det för irrande väsen som hejdar mig med sin pendlande rörelse?
Ett oväntat förbiseende återför mig till mig själv och jag skjuter årstiderna
framför mig mot döden i växtlighetens alla skiftningar.
Jag rycker en sång ur naturens läppar och låter ett fönster stå på glänt
mot färder som bleker min tid med avstånd.

Så lämnar jag detta rum till den förtvivlade
nedsjunken här på stolen.

کاتیش کۆتایی بەو نامەیە نەهێناو
درەنگی بو ناوی ساڵی لە یاد بردم،
لە ناو خۆمدا نابەلەد ون دەبووم دەبووایە ڕێکەوم.
تۆ ئەی گومانکار بەو مەزەندانە تووڕتدامە ئەو شەڕەنگێزەیەوە.
خەونەکەی دوێنێ دەمارە گرژەکانی چاوم دەگۆشێ
ستوونە داچەمیوەکانی ئاسمان بە شانە ئاسنینەکانی زەوی
بەرز دەکەوە، تۆڕە لێکچڕژاوەکانی زەمەن لە ناو رووحم دەپسێ،
شەڕکەرێك بە نەخشەکانی جومجومەکانی مێژوو بەدوای سەردەمەکان
تل دەکاتەوە.
ئەو دڵەڕاوکێیەی نێوان خواوەندە ناتەباو ئەهریمەنە
پەیماندارو مەزدایە پەیام تراویلکەییانە، بە هاڤڕکێیە بێ کەرەسەکانم
بۆ کۆتاییەکی نیوەچڵ کۆتا دێنم. لە خۆم دەپرینگێمەوەو
بە پێکەنینێك هێڵە خاوبۆوەکانی دنیا رادەچڵەکێنم
لێدەگەڕێم رەنگی شادمانیو تروسکایی مەلەکوت
بۆ ناو ئەو گۆشانەی رووح کە من بە نازانم دۆشداماو دەکەن
پەلکێشم بکەن.
ئەو شەڕەش بە سێرەگرتنو بە ئاراستە خوێنتێزاوەکانی
مەرگم لێ بەئاگا دێنێ.
لە دەرگای نامۆیی دەدەم لە جوگرافیایەکدا تەم سەردوولکەیەکم بۆ دەچڕێ.
نەوەیەکیش بۆ ئاییندەو قەدەرێکی نادەستپاك بە خوێندنەوەی
ناو لەپ سەرقاڵنو کێوەکانیش بە کەوڵی بیرەوەرییەکانی سەرشانیان
وەك تابلۆیە چاو بەرپرسیارو وەحشەتگرەکانی ئەم ژوورە
سەرنجم لێ هەڵناگرن.

Tiden hann inte avsluta brevet
det var sent, och jag glömde vilket år det var,
gick vilse i mig själv fastän jag borde ha gett mig av.
Du förtvivlade, med ditt förbannade siande,
försatte mig i denna bärsärkargång.
Gårdagens dröm tynger mina ögons spända blodkärl.
Jag lyfter upp himlens gjutna valv med jordens axel av stål
tills tidens snärjda nät brister i min själ.
En krigare med sina skisser
kastar ifrån sig historiens skelett
var och en efter sin epok.
Jag avlivar den oro som binder samman
Ahrimans mörker och *Mazdas*[1] hägrande löften,
känner avsaknaden av materiens motsättningar,
till slut, där inget slut är möjligt.
Med ett skratt bringar jag uttänjda världslinjer i dallring,
låter glädjens färg ledsaga mig från himlens ljusaste plats,
Malakots,
till de hörn och vrån i min själ
som förvirrar mig, med vad vet jag icke.
Och detta krig med sikte mot blodsutgjutelse väcker döden
i mig.

Jag knackar på porten till främlingskapet
i en geografisk landsdel där dimman sjunger en elegi för
mig.
Där en generation är sysselsatt med att spå i handflator
för att tyda en otillbörlig framtid som går den till mötes,
och bergen med sina minnen på axlarna
likt tavlorna i detta rum,
stirrar vilt och frågande på mig.

لە دەستم بێ كات لە جێی گڵۆپەكەم هەڵدەواسەمو خۆمم تیادا دادەگیرساند،
مانگیشم بە پیادە بەسەر شوونە تێنووەكانی كۆچا دەناردەوە
لە دەستم با ئەم سەردەمی خاچو باوێشك گرتووەم لە كەندیدی ڤۆلتێر
لە حەسرەتێكەوە بۆ حەسرەتێكی تر هەڵۆەدا دەكردو ژیانو سیاسەتیشم
بە رەشبینەكانی كونیگوندە لەو خۆشەویستییە سازشكارەیاندا هەراسان
دەكرد.
خانیش لە بوولێڵێكدا كە رەزەوانێك لە ترێ چنینەوەدا
گۆشەی چاوی لەسەر ئەو لاولاوەی یادەوەرییەكانی جەخت دەكرد هەڵئەدەگرت.
دەستی هەكاری دەگرێو لەبەرچاوی چیای ئاگری بزنەكێویەك
راودەكاو بەناو مەحاڵدا تێدەپەڕی. لە كەناری وان شیعرەكانی
رادەخاو بە پەیڤە پێشبینراوەكانی لەسەر سوخمە كەتانییەكەی
مەمكی **زینۆیەك** رادەمووسێ.
مەمیش بە سوارێ گەلی بە گەلی بە دوای ئایندەو گوماندا
بە نێو وڵاتی شاعیرانی بەخشیش خۆرو بە گومرگ گەمارۆدراو سەرهەڵدەگرێ.
وێدەچێ ئەم رۆژە نەخۆشە تایەكەم گەرمتركا،
ها ئەوە شۆڕشگێڕێكی شەوكوێر هەرمێكانی بە كاڵی رنیەوەو
بە هوتافەوە جومگەی خاكێك بە تاڵان دەبا.

ئێوارەیەكی لەش فرۆش رێی نەدا سروودی پۆل پۆلی ڤازو قولێنگەكان
بەرەو منداڵیم بباتەوەو بۆ جگەرە كێشانێكیش پەنای نەدام.
ئەو وێنەو تاتەنووسە ئاكار جوامێرانە لەم هەڵەتبوونەی
بێدەنگییەو لە ناو برووسكەی ئەم رووخانە بۆ ناپەیڤن؟

Om jag kunde hängde jag upp tiden istället för min glödlampa,
och i den tände jag mig själv.
Om jag tordes skulle jag sända tillbaka månen
gående på denna vandringskarga stig.
Om jag mäktade skulle jag kasta denna dåsiga samtid,
från en suckande längtan till nästa suckande längtan,
såsom *Candide* gör hos Voltaire,
och låta livet och poltiken betraktas med *Konigondas* svartsyn,
så att de aldrig fick vila i barnslig förälskelse.
Och en gryning när en vingårds ägare under sin skörd,
sneglar på en murgröna som bekräftar hans minnen,
tar Khani *Hakaris*[2] hand,
framför berget *Ararat*s ögon,
där hjortar kilar förbi.
Igenom det omöjliga,
till stranden av *Wans sjö* där han låter dikten falla på sammetsvästen.
En smekning snuddar vid *Zino*s bröst med sitt orakelord.
Då *Mem*[3] söker framtiden ridande från dalgång till dalgång,
flyende genom ett land av korrumperade poeter
som bevakas av misstänksamma tulltjänstemän.
Denna förfärliga dag får min feber
att skjuta i höjden.
Ser du att den nattblinda revolutionären har stulit omogna päron?
Att han högljutt skanderar slagord
på sitt plundringståg
där han ridande rövar bort själva landets ryggrad.
En skön afton som bjöd sin kropp till salu
lät mig inte ens för en kort stund
minnas barndomens sträckande gäss
eller gömma mig i tranors klagande läte.
Varför berättar inte dessa runor om den försvinnande tystnaden
och blixtens dånande undergång?

چما سنوورەکان نابنە رووباروو کەژاوەی ئەم مێژووە پەنگخواردووەو
ئەو رەزەی هەنارو زەمبیلە هەڵووژە خەواڵووانە نابەخشن
بە بووکی زەریاو کیشوەرە بێناوەکان، تا منیش
لە بیابانەکەم بە **گاتاکانی** کۆڵمەوە روو لە خۆر درِ بەم
لی هەبوونە بدەم!
ئاوە ئەم ژوورەش بۆ گومانکارەکەی سەر کورسی
جیّ...
دێڵم...

ئەو دەنگە بێجەستانە چین لێم ئالاّون؟
بۆ زەوی قاچەکانم رادەکێشیّو بە پرسیارە خۆپەرستەکانی پێم دەڵێ:
- تۆ کێی؟
- ها؟
- نازانی؟
- رە..نگگە....!
- تۆ کێێێێێێێی...ی؟
هانایەك دوور... دوور ... لە بۆشاییەکدا

Varför förvandlar inte floderna dessa grumliga historiers
gränser
till en bröllopssvit dignande av granatäpplen och
insomnade korgars plommon
att skänkas till sjöjungfrur i okända hav,
så att även jag måste vandra mot solen, genom mitt jags
öken,
vandra genom sanden med *Gatharna*[4] på mina axlar.

Så lämnar jag detta rum till den förtvivlade
nedsjunken här på stolen.

Vilka är dessa okroppsliga röster som slingrar sig runt
mig?
Varför tynger jorden mig med sina själviska frågor?

- Vem är du?
- Hurså?
- Vet du inte?
- Kanhända!
- Vem är DU?

Ett avlägset nödrop ekar ur intet.

د

ـە

نـ

گـ

د

ە

د

ا

تە..وە...

بە رووی خۆمەوە خۆم مشتوماڵ کرد

بەم زمانەی کە بە —ئا-و-نا لە هەڵەشدا ورێنە دەگرێ

ئەم سەدە وەرزشکارە دۆڕاوانە ریز... ریز... بۆ یەکایەتییەکی کۆنینە

لەسەرە پاکانەکانیان بە سکە خشکێ رادەکێشم‌و خواش بۆ تۆفانێ

لەسەر تۆفانی نووح ئاگادار دەکەمەوە.

زەمەن زین دەکەم‌و زێی ئازارەکانم بە رووی رەوتی ژیان دەکەمەوە.

"وەك باڵدارێ بە دوای مێژووییەکی زیندوو دەگەڕێم".

ئەو ئاسمانە بە ئەستێرەکانەوە لەسەر ئەو گوندە بزمار ڕێژ دەکەم

کە تۆ وەك کەروێشکێکی خەوناوی لە ناو دەستەکانم رۆیشتی، ناوەکەشی

لە یادەوەریمدا هەورێکە بە یادم نایێتەوە.

هەواش بە خەونە بازدەرو بە گێڕانەوە رامنەکراوە لە تۆڕ دەرچووەکانی

تۆ جۆشدەدەم.

Jag gör mig redo
med språket som ger mig yrsel,
i en svindlande rymd mellan ja och nej
störtar jag dessa ivriga och förtappade sekler,
ett efter ett till dess enhet.
Och varskor Gud om en syndaflod över Noaks.
Jag sadlar tiden
och låter mina smärtors floder mynna ut
i livets gång
likt en främmande fågel
som söker en levande historia.[5]

Jag spikar fast denna himmel med dess stjärnor över byn,
skygg som en hare som snuddar vid min hand,
döljer sig byns namn i minnets bleknande labyrinter,
vars drömmar
sprängfyllda av otämjda berättelser
virvlar som gnistor i luften.

Pärlorna i ditt halsband berättade ett minne för spegeln
av en gryning i månsken,
och ljudet av silverhalsbandet klingar kvinnligt
då du långsamt tar av dig det vid sängen.
Låt oss då sätta tillit till oss själva
låt oss bestänkas med rosenvatten
och börja kasta våra blickar mot kärleken.
Men vad skall jag döpa jagets längtan till?
O kärlek! Överlämna mig till det rena varat!
O existens! Återlämna mig till ursprunget!
O längtan! Genom kvinnan får du ditt namn.
O språk! Distansera dig inte från mig

مۆرووی ملوانکە هەڵواسراوەکەت بۆ ئاوێنەکە یادی بەرەبەیانێکی
بەر مانگەشەوی دەگێڕایەوە،
ئەو خڕخاڵە زیوەش کە هێور.. هێور... لەسەر پێخەوەکە دەداکەنیّ و
دەزرینگێتەوە ژنێتیمان دێتەوە یاد، کەوایە هێشتا
با لە خۆمان دڵنیابین و گوڵاو لە خۆمان بدەین و سەرەتاتکێ
لەگەڵ ئەڤین بکەین. لێ من چ ناوێك لەم منی پەرێشانە بنێم؟!
ئەی ئەڤین بۆ ناو بوونم بسپێرەوە.
ئەی بوون بۆ خودی خۆتم بنێرەوە.
ئەی پەرێشانی لە ژن بخوازە ناوێکت بۆ بدۆزێتەوە.
ئەی زمان دوور مەڕۆ شوێنێکم پێببەخشەو دڵ ئارام بکەوە.
ئەی خود بەو سۆراغی پرسیارانەتەوە خیانەتم لێ مەکە بەرەو خۆت وەرەوە،
ئەی خود...
بوون: خود. خود: نەزانین.
ئەڤین: پەرێشانی. پەرێشانی: شوێن.
شوێن: ژن. ژن: ماتماتیکی ژیان.
زمان: پرسیار. پرسیار: شپرزەییەك بەرەو خوامان دەباتەوە.
- ئەی تۆ؟
- هێشتا زووەو ئەوانیش دیارنین، بیر دەکاتەوە!
ئەرێ زەمەن لە کوێ هەڵدێرا؟

ڕەنگە پێویست بێ لە ڕەسەنی خوێنی بوون و فیزیای زەمان بهزرین...
میرنشینەکان لەسەربانی حەسار دادەبەزن و لە بناری **حەمرین**

utan skänk hjärtat en plats där ro råder.
O jaget! Håll inne med ditt sökande!
Vänd tillbaka till dig själv.

Varat: jaget. Jaget: ovisshet. Kärlek: längtan. Längtan:
form. Form: kvinna.
Kvinnan: livets matematik. Språk: frågor.
Frågor: genom en utmattning som leder tillbaka Gud.
- Och du?
- Det är det ännu för tidigt att uttala sig om.
Tänker!
            Var föll tiden omkull?!

Kanske är det nödvändigt
att fundera över blodets äkthet i exil
och samtidens fysik.
Furstarna kommer ner från kastellens tak vid berget
Hamrins[6] fot
och skär halsen av ett får
framför *Ftwhats armé*[7]
som offergåva.
Gara håller hedningarnas lik i sin famn
och med sitt grånande skägg gråter han över *Shekhan*.[8]
Zarathustra drar efter sig likt eldens yrande
Haoraman[9] mot Indien.
Denna oro med dess inre harmoniska åror
slår mot min ensamhets stormvingar
och mina ögons segel,
dess planer får mig ur kurs,
förskjuter färdriktningen till
vilsna valars visslingar.

مەرێك لەبەردەم لەشكری **فتوحات** سەردەبڕن‌و
گارا تەرمی كافرەكان لە ئامێز دەگریَ‌و بە ریشی سپییەوە
بەسەر **شێخاندا** دەگریێ،
زەردەشتیش وەك ناڵە ناڵی ئاگرەكان بەرەو هیندستان
دامێنی هەورامان رادەكێشیَ.
ئا ئەمەش نیگەرانی بە سەوڵە ئاهەنگئامێزە ناخگرەكانی
چەپۆك لە باڵی زریانی گۆشەگیرییەكانم دەنگێویَ‌و بە چارۆگەی
چاوم‌و پیلانەكانییەوە هەڵمدەدێرێنیَ، سەمتەكانی ئەم سەفەرەش
لە ناو فیكەی نەهەنگە سەوداسەرەكان سوڕگووم دەبن.
گۆزەیەك لە ئاوی دەزگیرانی ماسییەكان پڕ دەكەم‌و
لەسەر رەفەی كتێبەكانم دادەنێم، كە منداڵێتییە بیَ بووكە شووشەو
گریانم بۆ كڕینی قەڵەم رەنگەكەم بە یاد دێنێتەوە.
ئاوە وەك ئەو كاتە تۆراوانە لە جیاتی خۆڵەپۆكی پێش ماڵ
لە دڵانەكەمەوە مێزێك بەسەر كۆڵانە تەنیاكانی ئەم شارەدا دەكەم.
دایكم لەبەر چرایەك مووە سپییەكانی سەرم لە وێنەكەمدا دەژمێریَ‌و
سپێدەی زوو بە فرمێسكەكانی سپی.... زەرد.... دەكاتەوە.
وێنەكە لە ناو دەفێكی كەوای قەدیفە كۆستە بووكێنییەكەی
دادەنێتەوە پشتی لە قیبلە دەكاو دەڵیَ:

لە وەرینی سەگەگانەوەڕا شەر گەرمە
رەژگوڵەكان وەرین هەر نەدورانەوە

جا ئاو بۆ ماڵە جیرانەكەی وەردەگێڕیَ‌و
دەستپێدەكاتەوە:

Jag fyller ett kärl med det vatten
som fiskar har förälskat sig i
och ställer det på min bokhylla
som påminner mig om en barndom utan dockor
och gråt efter färgpennor,
de där sårade stunderna
då jag istället för att leka i sandlådan
kissade från mitt terassaltare
ner på stadens ödelagda gränder.

Min mor räknar mina grånande hårstrån
på ett foto i ljuset av en lykta,
och färgar gryningen gul med sina vita tårar.
Min mor lägger ner fotot i brudkistan
mellan vecken på en gammal överrock av manchester,
ställer sig med ryggen mot Mecka och säger:

- Hundskall tyder på hårda strider. Veteaxen blommade
över utan att skördas.
Så vänder min mor sig till den närmaste grannen och
börjar om:
- Stäng av radion! Denna regim sprider bara kolera.
Varför har de gröna pilgrimerna och Khdrizindas[10] helgon
ej återvänt i år?
Haj le dale le le le le[11]
(Det blåser till virvelstorm så att gråsparvarna skräms upp
och flyger bort från taket.)

دە ئەو رادیۆیە بکوژێننەوە.

ئەم حوکمەتە تاعوون بڵاو دەکاتەوە

ئەو حاجی زەردو خدری زیندە سەوزانە لۆ

ناگەڕێنەوە

هەی لێ دە لێ.. لێ... لێ.. لـ.ێ...

(گەردەلوولێك گێژەن دەداو چۆلەکەی سەر سواندەکەی خانووەکە هەڵدەفڕێ).

هۆ هەورە غەزریوەکان لەسەر برسێتی بارانێ دابکا

ئەو دەشتو کێڵگەو شۆستانە رووحیان پێبدا

بەڵامەکینێ شەڕ گەرم دەبێو سەگەکانیش

دەوەڕنەوە

لێناگەڕێن رەژگوڵەکان شین ببنەوە

هەی لێ دە لێ.... لێ...لێ...لـ...ێ

تۆ ئەمڕۆ لە هەندەران کاغەزەکت نەناردەوە....

ئەوە چ پێشهاتێکە بەرەو ئەنجامە وێرانهەلگرەکەیدا رامدەکێشێو سێبەرەکانم بێدار دەکاتەوە؟

II

وەك هەمیشە لە دیدارەکە دواکەوتم

پەنام بۆ بێدەنگی برد لێبوردنەکانم جەخت بکا.

O, trotsiga moln skölj bort svälten med regnfall
så att slätter, åkrar och gårdar får livet åter
men kriget hårdnar och hundarna börjar åter skälla
veteaxen tillåts inte blomma i blått.
O le dale le le le le
och du har ännu inte skickat något brev från främmande land!

Vad är det för öde som drar mig mot undergång och blåser liv i mina skuggor?

II

Försenad till mötet
min gamla vana trogen
sökte jag skydd hos tystnaden
och bad den framföra mina ursäkter.
Gamla Stan ledsagar mig
in i sjuttonhundratalet
med sina svarta gatlyktor,
där en vildkatt jamar efter sina ungar
bredvid en ormbunke på *Hawler*s[12] borggård.
Handelsmännen skeppar över sina mörkhyade slavar
för att skövla djungeln
och höja tullavgifterna över hela östra Asien.
Gränderna följer efter mig och gruset sprätter under min sko.

گەملاستان Gamlastan بە چرادانە ڕەشەکانی بەناو سەدەی هەڤدەمدا
دەیگەڕاندم، پشیلەیەکی کێوی لە دیار هێلانەی مارێکی ناو حەوشەی
حەسارى هەولێر بە دوای بەچکەکانی دەمیاوێنێ.
بازرگانیش کۆیلە ڕەشپێستەکان بۆ جەنگەڵ بڕینەوە بە کەشتی
دەگوازنەوەو لەسەر ئاسیای خۆرهەڵات باجەکانیان قورستر دەکەن.
کۆڵانەکان سەرم لەدو دەنێنو چەوێك لەژێر پێڵاوەکانم دەپەڕێ.
ئێرە ئارامگایەکەتەو پەرێشانییەك چاوەڕێتە.
سڵاو ئەی پەرێشانی سڵاو.... سڵاو...
Café Art بە قاوەیەك لە تامی بەردە قاوەییەکانی دیوار
مێوانی کردینو بە خەندەوە مۆمی سەر مێزەکەی داگیرساند.
مۆزارت لە گۆشەیەکی ئەم ژێر زەمینە بەدەم هەژارییەوە
ڕۆژەکان بەسەردەبا.
لەشکرەکەی Carll XII بەرەو تورکیا چۆڕاوگەی ئارەقەی
هەنگاوە بریندارەکانیان دەسڕنەوە،
قەڵغانو تیرو جەزمەکانیان بە دیاری بەسەر مزگەوتەکانی ئەنقەرە دابەش
دەکەنو بەناو غوباری دنیادا بەرەو Skane دێنەوە.
کاکێشان بەسەر هەنیەی ئارارات دادەچۆڕێو
دیجلەش دەبێ بە کۆچی گلگامش، بە باڵی ژانەکانییەوە لەم دەڤەرە ئاوا
دەبێ.
لە ئێوارەیەکی شوومدا ئەسپە پیرۆزەکانی خواوەندی Asaش
دەحیلێننو دوورگە بە دوورگە جلەوی کۆچەکانم رادەکێشن.
جەندرمەکانی ئەتاتۆرك ناسکە نان لە گوندێکی لە خەوماودا هەڵدەگرنو

Här är din viloplats,
här väntar lidande.
Hej på dig, lidande,
här bjuder Café Art oss på kaffe med smak av murens bruna stenar
och med ett leende tänder servitrisen ljus.
Mozart tillbringade sina dagar i fattigdom
i ett hörn av denna källare.
Med sin här torkar Karl den tolfte,
marscherande mot Turkiet,
svettpärlor ur sina såriga steg.
Delar ut sköldar, pilar och kängor som gåvor till Ankaras moskéer.
Ridande genom tjocka dammoln återvänder den till Skåne.
En olycksbådande afton gnäggar Asagudarnas heliga hästar,
drar i tyglarna när jag färdas från ö till ö.
Morgonstjärnan dryper ned över Ararats panna,
och Tigris förvandlas till Gilgameshs färd.
Ataturks *gendarmer*[13] rövar tunnbröd från en by som försovit sig,
och i gryningen skär de halsen av en påfågel inför ögonen på berget *Jangar*.
Och du, floden *Khapoor*, skynda dig!
Dessa undergivna stammar är ej bevandrade,
de behöver dig som vägvisare.
Farväl exilens ungmöer,
farväl ni som alla ser ut som konstnärinnor.

لە سپێدەیەکدا تاوسێك بە بەرچاوی ژەنگاردا سەر دەبڕن.
خێرابە خاپوور خێرابە...خێرابە...
ئەو خێڵە دیلانە نابەڵەدن ڕێبەرییان بکە.
ماڵئاوا ئەی کچە بە شێوە هونەرمەندەکانی تاراوگە ماڵئاوا....
برادەرەکەم سەری لە ناو کەینونەی هایدگەرو
گەڕانەوە ئومێدەوارییەکانی دێریدا لە یادکردبوو لە خۆی
دەگەڕاو دەیگوت: دەزانم زمان دڵێکی داگیرکەرە پەنام نادا.
ئەم ئاژاوەیە گوناهی هزرەکانە دەبوو کوشتارێك دەستپێبکا.
دەزانم مرۆڤو ئێمەش جمکانەی رقو بەزەیین ئەوانیش
بڕواداریکن لە چەقۆ.
دەزانم رووحت لەسەر رستەی عەدەم هەڵخستووە.
نا هیچ تازە نییە دەزانم... دەزانم...
هەرێ ئەی ژنە بە مێیەتییە شادەکان
هێشتا زووە تێپەڕن.... تێپەڕن...
بە بۆنو باڵای لووتبەرزیتانەوە بۆ کوێ... بۆ کوێ..؟

III

ئاوە ئەم ژوورەش بۆ گومانکارەکەی سەر کورسی
جێ...
دێڵم...

Min vän hade gått vilse i Heideggers Vara
och hade glömt bort förhoppningarnas upplösning hos Derrida.
Sökande efter sig själv sade han:
- Jag vet att språket är hjärtat hos en ockupant som inte ger mig skydd
Detta upplopp är ett brott mot tankens överhöghet,
och därför måste dödandet tvunget ta sin början.
Jag vet att även vi människor böjer oss för hatets och hänsynens tvåsamhet,
de är svärdets tro.
Jag vet att du har hängt din själ på intighetens tvättlina.
Nej, ingenting är nytt, jag vet, jag vet.
O, ni kvinnor som är tillfreds med er kvinnlighet, ännu är det för tidigt
att säga när tiden är inne
att passera.
Vart skulle ni förresten ta vägen
med era högfärdiga dofter,
och era stolta steg?

III

Nu lämnar jag också det här rummet till den förtvivlade
nedsjunken
här på stolen.

Jag strök handen över ensamheten,
och i detta tysta betraktande stillas din andning
lägg ditt huvud på marijuanans kronblad som med sitt ungdomliga sken över

دەستم بەسەر تەنیاییدا خشاندو

لەو رامانە بێدەنگەدا هەناسەکانت سستدەبێتەوە

سەرت بخە سەر پەلکی گوڵە مەریوانە Marijuanaیەك کە بە پڕشنگی

لاوێتییەکەی لەسەر چینی بۆشاییەکدا هێور ... هێور...

مرازی کیژە قەیرەکانی دەلاواندەوە.

ئاخۆ ئەم سەمەندەرە بۆ لەسەر رابردوویەکی بە تەفرە دابەشکراو

گڕ ناگرێ؟

نامەکەتم داخستەوە رۆیشتم،

پڕ بە گەرووی ئاسمان بانگم دەکەی: دەتبینمەوە....

دە

تـ

بـ

یـ

نـ...م...

..ـە

وە...

ئەو ژووانە لە یادنەکەی.

شێتێکەو لە ناو بێدەنگیدا ئەڤینداری بۆ شەیتان ئاشکرا دەکا.

ئەی شاعیر نە تۆ وڵاتێکت هەیە نە ئەو وڵاتەش تۆی،

نە ئایندەت رابردووەو نە رابردووش ئایندە!

لە دوودڵی خیانەتی چارەنووسەکان مەپرینگێوە رابووریٚ... رابووریٚ....

رابووریٚ.... را

tomrummet sakta nynnar ungmörnas önskningar.
Varför bränner sig inte denna Fenix på det förflutna
som delades upp mellan bedrägerier?
Jag vek ditt brev och gick,
du ropade efter mig med hela himlens strupe,
- Jag kommer att träffa dig igen... igen.
Glöm ej mötet!
Denna galning i tystnaden avslöjar kärleken för djävulen.
Och du poet, du har inget land och detta land är inte heller du,
din framtid är inte ditt förflutna och det förflutna är inte heller framtiden!
Stanna ej upp vid ödenas förrädiska tvetydighet
vandra, vandra, vandra.
Välkommen, du exilen, välkommen!

Farväl du fosterlandets exil, farväl!
Väster verkar vara drabbad av städernas bullrande till blyghet
hör mig inte och drar inte heller med sig sin avund till djungeln.
Du uttråkade gata finner ej tröst vare sig i träden eller i dina promenader.
En gök i motstånd mot främlingskap rustar sitt hem i en naken gran
med näbben ristar den ned sina skulder i grenarna likt en mystiker som sjunker ner i kontemplation.
Med din handservett jagar jag en orange fjäril in i uppsluppenheten
över solens röda fingrar
klagar den på stockrosen.
Jag spred en bukett av din flätas doft och en hand kupa av fjärilens färger
på de gravar som en härfågel vakar över.
För den älskades skull suger härfågeln sitt blod

سڵاو ئەی تاراوگە سڵاو....!
ماڵئاوا ئەی تاراوگەی وڵات ماڵئاوا....!
لەوەدەچێ خۆرئاوا لە غەلبە غەلبی شار شەرمی گرتبێو
ئیتر نە گوێ لە من رادێرێو نە بە ئیرەییەکانی بەرەو جەنگەڵەکان بکشێ.
لەوەدەچێ ئەم شەقامە بە دەست خۆیەوە سەهەندە بووبێو نە سێبووری
بە درەختەکان بێتەوە نە بە پیاسەکانی تۆش.

کووکوختییەکی لە پەڕاگەندە هەڵگەڕاوەش لەسەر سنەوبەرێکی رووت ماڵی
باڵندەیەك ئاوەدان دەکاتەوەو بە دەنووك گوناهەکانی بەسەر
لقەکانەوە دەنەخشاندو وەك دەروێشێك لە ناو خروەی خەڵوەتێکدا
هەڵدەتروشکێ.
بە دەسماڵەکەت پەپوولەیەکی نارنجی سەوداسەر دەکەم کە ئاوێزان
بەسەر قامکە سوورەکانی هەتاو گلەیی لە بێوەفایی گوڵە هێرویەك دەکرد.
چەپکێ لە بۆنی کەزییەکانتو مشتێ لە تووکی بن باڵی پەپوولەکەشم
بەسەر ئەو کێڵانە پرژاند کە پەپوەسولێمانەیەك لە پاسەوانی مردووەکان
بۆ بەختی ئەڤینداری لە ئێسقانەکانییەوە خوێنی خۆی هەڵدەمشت.
ماسییەکانیش لە ریشاڵی نیلۆفەرەکان تیرێژێکی لە ئاو جێماویان هەڵدەمژی.

ئاوە ئەم ژوورەش بۆ گومانکارەکەی سەر کورسی
جێ....
دێڵم.....

och fiskarna søg den enda kvarvarande solstrålen av
näckrosorna.

Så lämnar jag detta rum till den förtvivlade
nedsjunken här på stolen.

Låter natten städa jordklotet
och över min kropp lägger tiden sina daggdroppar.
Detta är mig motbjudande
mitt tysta kaos bränner upp frågorna och den instängda
innebörden,
ur detta liv går jag.
Här förräderiet, där uppoffringen.
I sitt mystiska tillstånd exploderar solen
och du Gilgamesh stanna ej, vänta ej,
i denna labyrintens karta över
vinden dras tiden till sin odödliga dal.
Och du *Enkido* bekymra dig inte över varelsernas
förräderi.
Jag växer upp igen inom mig själv,
som en rökelse tänder jag Öster liggande på exilens öar
och låter natten resa sig mot sitt mörker.
Jag omvandlar mig till öken och rinner i din ensamhet.
Den upprörde läser bortom universums rand om Guds död
med Nietzsches sjuka strupe

لە شەو گەڕام بە گەسکەکانی قەوزەی سەر گۆی زەویم بۆ پاك بماڵیٚو
کاتیش بەسەر بیابانی جەستەمدا شەونم بگریٚ.
ئەوەتا نەفرەت لێکراوێکم بە ئاژاوە کپەکانم شەڕی پرسیارو مانایە
رەگەزپەرستەکان هەڵدەگیرسێنم‌و لە ژیان دەردەچم.
ئێرە خیانەتە **ئەوێش** قوربانی!
خۆر لەو وەستانە غەیبییەدا دەتەقێتەوە تۆ مەوەستە ئەی گلگامش
چاوەڕێ مەبە ئەی **گلگامش** بەو کۆچە لەم نەخشە نەبینراوەدا لەسەر
-با-وە کات بۆ دۆڵی نەمرێتییەکەی راکێشە. لە خیانەتی بوونەوەران
مەرِەنجێ ئەی ئەنکیدۆ.
لە ناو خۆمدا دەڕوێمەوە رۆژهەڵات وەك بخوورێك لەسەر دوورگەکانی
تاراوگە دادەگیرسێنم‌و شەویش بەرانبەر تاریکی خۆی رادەسێنم،
هەتا ماوەکانی نێوان ئەویٚو ئێرەو

میێژووی مێژوو،

منو تۆ،

تاراوگەیەك‌و تاراوگەیەك,

وەك ماری ئاشقەو ماشقە بە بۆنی نەمری تێك ئاڵێن.
دەبم بە بیابان‌و دەڕژێمە ناو تەنیاییتەوە.
هەڵچووەك لەمدیو رۆخی دونیا بە قووڕگە نەخۆشەکەی نیتشە
بەرانبەر شەپۆڵە رەشبینەکانی مێژوو مەرگی خوای دەخوێندەوە
چیاکان دەبن بە گورگ‌و بە لوورە لوور سەر لە دوای هەنگاوەکانم دەنێن.
شارەکانیش بە هەناسەی ئاسنینیانەوە رووحم داخدەکەن.
باوەش بە زمانێك دەکەم لاواندنەوەکانم بۆ ناگێڕێتەوە.

framför de pessimistiska historiens vågor.
Bergen omdanar sig till vargar och följer ylande mina steg
och städernas metalliska andetag brännmärker min själ.
Jag omfamnar ett språk som inte återberättar min tröst.
Gunnar Ekelöf sittande på knä mittemot fursten Emigon,
betraktar då och då duvorna på valvets tak.
Med en ontologi återvänder han, i sällskap av Ibn-Alarabi,
promenerande genom Uppsalas trädgårdar.
De berusade höjer sin sista skål över min återkomst och
solen
ovan gryningen drar öarna i kragen.
Jag lutar min rygg mot soluppgången,
vin doften växer i min strupes ensamhet.
Jag stänger igen boken och samlar livet i en tavla
och går.
Du tillvaro i trofasthet res dig upp mot den egna
inställsamheten!
Du *Zeus*, sjung i denna själens grotta!
Du är en dröm smältande i *Rheas* sago ögon.
Du *Rhea*, för tillbaka de av kriget bortjagade stjärnorna,
med dina sagor.
Dessa ensamma öar är stjärnlösa.
Ni stjärnor, här på denna exilens himmel sök asyl.
Tyvärr ni stjärnor, tyvärr.

Gunnar Ekelöf لە تەکیەیەکدا بەرانبەر ئەمیر ئەمیگۆن لەسەر ئەژنۆ
دادەنیشێو جارجارەش چاو لە کۆترەکانی سەر گومەزەمە دەبڕێ.
بە کەشکۆلێکەوە دێتەوە لەگەل **ابن العربی** دا بەناو باغەکانی
ئۆپسالا پیاسە دەکا.
سەرخۆشەکان دوا بوتڵەکانیان بەسەر بیرەوەرییەکانم هەڵدەدەن‌و
هەتاویش لەسەر سپێدەیەك یەخەی دوورگەکان رادەکێشێ.
پشتم بە کازێوەداو تامی شەراب لە گەرووی تەنیاییم دەفراژا،
ئەی هەستی بە بڕوا ئاوێزان لە دەمارگیرییەکانت راسێ!
ئەی Zeus بچریکێنە!
لەم ئەشکەوتی رووحەدا،
خەونێکی لە چاوی داستانەکانی Rhea دا
دەتوێیتەوە.
ئەی Rhea ئەو ئەستێرانەی شەڕ
راوی نان بە داستەکانت بیانگەڕێنەوە.
ئەی Rhea ئەم دوورگە تەنیایانە بێ ئەستێرەن
ئەی ئەستێرەکان لێرە لەم ئاسمانی تاراوگەیەدا پەنایەك وەرگرن.
مخابن ئەی ئەستێرەکان مخابن.
ئاوە ئەم ژوورەش بۆ گومانکارەکەی سەر کورسی
جێ....
دێڵم....

Så lämnar jag detta rum till den förtvivlade
nedsjunken här på stolen.

IV

I en afton blöt av regn är jorden delad i två, min kropp delad itu.
Här och Där är delade och den förtvivlade åskådaren har inget att säga:
- Vad uppnår jag med detta tvetydiga språk?
Gnistor av molnets ord regnar ur mitt ansikte
och ur gata efter gata blöter jag exilens strupe med dagg,
som släpar mig från flykt till flykt över den dammiga barndomens spegel.
Himlen, klär med en blixt
av jorden.
Avstånden förvandlas till trappsteg och tiden till ånga och drömmarnas vingar.
Orden förvandlas till en eldfluga och himlen förvandlas till en hängande bok,
dropp... dropp
tränger in vår syn med det omöjliga.
Sken... sken
lyser upp våra drömmar och hemligheter.
Likt sjöarna begär jag med mina vågor himlens avslöjande och tvättar jordklotet.

لە ئێوارەیەکی بە باران تەڕبوودا
زەمین دوو لەتو
جەستەم دوو لەتو
ئێرەو ئەوێ دوو لەتو
گومانگاریش رادەماو گوتنێکی نەبووە.
بەم زمانە دووانەییەت، بەچی دەگەم؟
پریشکی هەوری پەیڤ لە رووخسارمەوە دەمبارێنێو
شەقام بە شەقام گەرووی تاراوگە شەونمڕێژ دەکەم،
کە کۆچ بە کۆچ بەسەر شوێنو
ئاوێنە خۆلآوییەکانی منداڵییەتیدا پەلکێشم دەکا.
ئاسمان بە بروسکەیەك زەوی رووتدەکاتەوە.
ماوەکان دەبنە پەیژەو
کاتیش بە هەڵمو باڵی خەونەکان.
پەیڤەکان دەبنە گوڵ ئەستێرەو ئاسمانیش بە کتێبێکی هەڵواسراو،
تنۆك... تنۆك بیناییمان بە مەحاڵ تەنگەتاو دەکا.
تیشك.. تیشك خەونو نهێنیمان دەپشکنێ.
وەك دەریاچەکان ئارەزووی رووتکردنەوەی ئاسمانو شووشتنی
گۆی زەوی بە شەپۆڵەکانم دەکەم.
ژیان بە رێبوارێکی پەریدە بە بازنەی کات دەبەخشمو
دەمامکەکانیش بەسەر بۆشاییدا تل دەکەمەوە،
سەرم بەسەر رانەکانی ئێوارە دەکەمو دەڕازێم.

لە ئێوارەیەکی بە خەون تەڕبوودا
لە ناو دوورگە مەمك برۆنزییەکانی سکاندیناڤیا

Jag skänker livet genom en vandrare till tidens cirkel
och jag vräker omkull maskarna över tomheten,
lägger mitt huvud på kvällens lår och somnar.

I en afton blöt av drömmen genom,
de skandinaviska öarnas bronsfärgade bröst passerar oktober
skog efter skog,
hav efter hav sprider ut dina minnens blad som förvillas i en doft av illusion,
ensamheten förenar dig och över aftonen tänder du rökelse.
Mahwis[14] huvud förvandlas till diktens lykta
under en ritual och drunknar uti universum.
Och sökande efter en melankoli plockar han en klase av Gud,
i det silkiga nätets tillvaro förvandlas han till frågans springande moln,
hinner inte ikapp själens regnstege.
En rytm av kvinnans kropp gungar din oro och en smak av inbillning över vinets effekt
värmer upp din längtans mun.
Jag skådar månskenet med dess kristall artade gnistor
rinnande emot höstens öppnande famn
och breven guidar mig mot krigets marschsånger,
påminner mig om mig själv,
omöjliggör än mer mina resor från en exil till en annan

ئۆکتۆبەر رادەبووریٚو جەنگەڵ بە جەنگەڵ، زەریا بە زەریا
گەڵای یادداشتەکانت پەرتدەکاو بە دوای بۆنێك لە خەیاڵ وێڵ دەبێ،
تەنیایی وەك ورێنە یەکتدەخاو بخوورێك لەسەر ئێوارە دادەگیرسێنی.
مەحوی یش سەری دەبێ بە چرای قەسیدەیەك لە گفتوگۆیەك
بە ناو گەردوون رۆدەچێو بە دوای ماخولیایەکدا هێشووەك لە خوا
دەچنێتەوەو لە ناو تەونە ئاورێشمییەکانی بوون دەبێ بە،
هەوری پرسیارێكو رادەکاو بە هەنگاوەکانی بارانی رووح ناگا.
ئاوازێك وەك لەشێك لە ژنێتی نیگەرانیت رادەژەنێو
تامێك وەك خەیاڵێك لە ئاورینگی شەراب زاری پەرێشانیت
گەرمدەکاتەوە.
دەمبینی تریفەی مانگ بە بریسکەی کریستاڵییەوە
بۆ ناو ئامێزە ئاوەڵاکانی پاییز دەرژاو
نامەکانیش ئێستگە بە ئێستگە بەرەو سروودی
شەڕ بەلەدیم دەکاو بەیاد خۆم دەهێنێتەوە،
لە تاراوگەیەکەوە بۆ تاراوگەیەکی تر سەفەرەکانم مەحاڵتر دەکا.
ئەوە منم دوورگەیەکی پەڕیدە لە —با-و درەختو
رابردوویەك لە ئاگرو تەمەنێك لە شەبەنگو
لە چاوەکانیشم خەون دەڕوێ.
پشتم لە شوێنەکان کردو زەمەنم تەفرەدا،
بە کتێبو مێزێكو بوتڵە بۆشەکان ژوورەکەم تێرکرد.
سیمام دەتەکێنم **قەڵات** بە مەچەکە رووتاوەکانیو
قامەتە دوکەڵاوییەکەی لە ئامێزم دەگرێ.
بە لێوی گریانەوە بەسەر سەدەکانی دەمگێڕێتەوە.

Detta jag är en ö på utflykt av vind, träd,
ett förflutet av eld och ett spektrums ålder,
drömmar växer ur mina ögon.
Jag vänder mig bort från platserna och fångar den gränslösa tiden,
matar mitt rum med böcker, ett bord och tomma flaskor.
Jag skakar mitt ansikte:
Hawlers slott omfamnar mig med sina nakna armar och sin rökiga ståtlighet.
Med sina gråtande läppar för det mig tillbaka över decennierna.
Dagens mitt förvandlas till splittrat glas under min hud
och sydanvindens barndom gör, i sin feber, mig till tidens spektrum,
himlen går sönder och månen blir en förrymd häst.
Och denna stad med drömmens djungel,
gör våra minnen än mer ekande.
Likt historien lämnar jag dessa stupade kroppar.
Med vad skulle gravarna sluta sitt fastande?
Och barnen återvänder från skolan
och framför tornet *Choli* [15] viskas nationalsången *Ai Raqib* [16] i en hungrig kos öra.
Främlingskapet förvandlas till en istapp och avskiljer mina steg ur mig.
Jag gör min ålder till en stege och betraktar historiens mörka avstånd,
jag skriker med jordens strupe,
du svarar mig inte.
Vinden rycker tag i min röst och tiden blir till frost över min själ.
I en brinnande afton av stearinljus gör historiens två delar mig till främling efter främling
och delarna av mitt tvivel och min rösts kropp vandrande

نیوەرۆ لەژێر پێستمدا دەبێ بە وردە شووشەی پرژاوو
هورەبای منداڵیش بە دەم –تا-وە دەمکا بە شەبەنگی کات،
ئاسمان دەشکێو مانگیش وەك ئەسپێکی رەتاو سەرهەڵدەگرێ.
ئەم شارەش بە جەنگەڵی خەون،
بیرەوەرییە خوێناوییەکانمان زایەڵەدارتر دەکا.
وەك مێژوو ئەم تەرمە کوژراوانە جێدێڵم
گۆڕەکان بە چی رۆژوویان بشکێنن؟
منداڵەکانیش لە قوتابخانە دێنەوەو
لەبەردەم منارەی چۆلی سروودی ئەی رەقیب
بە گوێی مانگایەکی برسیدا دەچرپێنن.
نامۆیی دەبێ بە چلوورەو هەنگاوەکانیشم لە خۆم جیادەبنەوە.
تەمەنم دەکەمە پەیژە لە ماوە تاریکەکانی مێژوو دەڕوانم،
بە قوڕگی زەوی هاوار دەکەم، وەڵامم نادەیتەوە.
-با- دەنگم دەرفێنێو کاتیش لەسەر رووحمدا شەختە دەگرێ.
لە ئێوارەیەکی بە ورێنەی مۆمەکان دادەگیرساو کۆچگردا
دوو لەتی، مێژوو نامۆو نامۆترو نامۆم دەکا
دوو لەتی، جەستەی گومانو.... دەنگم
گەڕیدەو گەڕیدەتر بە ناو خۆمدا سەهەندەم دەکا.
ئێرەو ئەوێ:

تاراوگەی تاراوگەش،
بۆشاییو بۆشایی
بۆ....

genom vandrande gör mig vilsen inom mig själv.
Här och där:
exilens exil,
tomrummets tomrum
TOMRUM.

Så lämnar jag detta rum till den förtvivlade
nedsjunken här på stolen.

V

Jag sträcker handen efter nycklarna,
öppnar jordens grav rum.
Mina fingrar blir till maskar och flyger.
Aftonen med sitt universums ånga rinner i min andning,
uppdyrkandet av låset likt en kråkas kraxande över
hjärtan.
Dödens röst klättrar upp på min strupes stege och regnet
åldras i molnen.
Bortom mina ögonlock en dröm, och mitt ansikte grumlas
av dess berättelse.

Denna kvinna som blottar sig inför aftonen och bubblande
har glömt sin kropp under tiden,

ششا... یی....

ئەوا ئەم ژوورەش بۆ گومانکارەکەی سەر کورسی
جێ...
دێڵم...

V

دەست بۆ کلیلەکان دەبەم..
ژووری گۆڕەکەی زەوی دەکەمەوە.
پەنجەکانم دەبنە کرمو هەڵدەفڕن.
ئێوارە بە شێیە خەمۆکە گوشراوەکەی گەردوونەوە دەڕژێتە ناو هەناسەوە،
کردنەوەی قوفڵەکان بەسەر دڵدا... قەل ئاسا دەقرێنن.
دەنگی مەرگ بە پەیژەی گەروومدا هەڵدەزنێو باران
لە ناو هەورەکان پیر دەبێ، خەونێکیش لەمدیو
پێڵووەکانی چاوم رووخسارم بەسەر گوزەشتەکانی لێڵ دەکا.
ئەو ژنەی بۆ ئێوارەکە رووت دەبۆوەو
بە چەنەچەن لەسەر کات لەشی خۆی لە یاد چوو،
ئاخۆ ئەوە سەرەتای بەخێرهاتنە یان
کۆتایی تاراوگەیە؟
باوێشکی ئەو دارستانەی هەناوم،
بشێ ئەوە سۆراغی باڵندە دابڕاوەکانی خوابن،

är det den välkomnande början eller exilens avslutande?
Min inre skogs gäspande,
är det möjligen de vilsna fåglarnas flykt från Gud, eller är det ensamhetens lugnande steg?
Jag dyker i havets bullrande,
tystnaden fångar mig och historien stryper mina drömmar.
Jag täcker den trötta natten med dina av blod silade passioner och läser de heliga böckerna.
Orden förvandlas till dammregn och för mig mot främlingskapets berg.
Och städerna i mitt seende är båten som drunknar i vågorna.
På vad tittar denna sol,
på jordens strid eller de anande riddarna av intighetens hjul?!
Vägarna är jordens alfabet och jorden är himlens anteckningsbok.
Om det inte vore för solens barmhärtighet,
av vad skulle då den Stora Karlavagnen bli glad?!
Du möte som av myterna lurats och inte igenkänner mig,

یان هەنگاوە هێورەکانی تەنیایی؟
لە ناو زەریای بە زەنا گیرۆدە خۆم دەخزێنم،
بێدەنگی دیلم دەکاو مێژووش خەونەکانم دەخنکێنێ.
بە سۆزە لە خوێن پاڵێوراو بریسکاوەکانت پێستی
ماندوویێتی شەو بە پڕشنگ دەپۆشمەو
کتێبە پیرۆزەکان دەخوێنمەوە، پەیڤەکان دەبنە خۆڵباران و
بەرەو چیاکانی نامۆیم دەبەن، شارەکانیش لە ناو
بیناییم وەك کەشتییەکی شەپۆڵ گرتوو نقووم دەبن.
ئەو خۆرە لە چی دەڕوانێ؟!
لە شەڕی زەوی یان لە سوارە پەشیمانەکانی سوڕگەی عەدەم؟
ڕێگاکان ئەلف و بای زەوین،
زەویش دەفتەری ئاسمان.
گەر بەخشندەیی خۆر نەبێ، ئەستێرە حەوتەوانەکان بەچی دڵخۆش دەبوون؟!
بە یادم وەروە ئەی ئەو دیدارەی کە بە ئەفسانەکان
فریوت خواردو نامناسیتەوە!
ئەی بەفرەکەی دەروونی ئاسمان، ئەو وەرزانە گۆڕن وەرچەرخێ،
سیمامان لە گوناهە سپییەکانی زەوی بتوێنەوە!
دەمەوێ تیشکەکان خافڵ بن تا لەو بۆشاییەدا بیانچێنم
کە لە پشت پرسیاری خوولگە بە جالجالۆکە تەنراوەکانی
ئەم مێژووە دیلم دەکا.
ئایا رابردوو بۆ مەحاڵ جێبێڵم و لەسەر ئەو خێراتە سووربم
کە زەویناس و فالگرەکان دابەشی دەکەن؟

ge mig återkomstens minne tillbaka.
Jag vill att solstrålarna blir upplyfta för att i tomrummet kunna plantera dem,
likt de vävande frågorna bortom historien har fångat mig i.
Skall jag till det förflutna lämna omöjligheten
och med denna allmosan fördelad av geologerna och sierskorna?
Ljuden av tidens hoppande, rycker min blicks riktning mot vilsenheten
och avslutandet blir ännu längre.
Du början och återvändons avskiljande,
vart skall vi börja igen?
Framför exilens eller jordens port?

Det är jag som dold i de ståtliga nunnornas älskande,
ett ödesdrama i platsens spektrum,
konfronteras med mörkersynen i dess splittrande
som med hjälp av ljus
länkar ödet med ett olycksbådande omen.

Så lämnar jag detta rum till den förtvivlade
nersjunken här på stolen

دەنگی بازدانەکانی کات سێرەی نیگاکانم بەرەو وێڵییەك دەفڕێنێ‌و
کۆتاییش دوورتر دەکەوێتەوە.
ئەی سەرەتای ئەم دابڕان‌و گەڕانەوەیە، لە کوێ دەسپێبکەینەوە؟
ئەوە منم لە فەنای ئاشقە راهیبەکان‌و شەبەنگی شوێنەکان،
بە ئاستانەی یادەوەرییەکی شەو کوێر چارەنووس‌و بەدبینییەك
لە پریشك یەکانگیر دەکەم.

ئەوا ئەم ژوورەش بۆ گومانکارەکەی سەر کورسی
جێ...
دێڵم...

تەئویلێك بۆ چرپەکانی کات‌و شوێن

-با-یەك لە بەرانبەر —با-یەکی پەل‌وپۆ بەستراودا کە لە خۆکوشتندا بوو
رایدەکرد، پرسیارە کەڵەکەکانی غەریزەش رووتی دەکردمەوە.
ئەوانیش لە مەزەندەیەکی کاڵدا بە دوای بایەکە
دەرگاکانیان لەسەر مەرگستان شکاندو
لەسەر مێژوویەکی هەڵگەڕاوەدا شمشێرەکانیان هەڵکێشا.
ئاوە پشتمان لە ئاگر کرد کە کتێبی عەدەمی دەخوێندەوە.
دوودڵ بووین لە رمبەی ئەو ئەسپە دوورانەی
کە رووحمانی بە ناو یادەوەرییەکی پڕژاودا
تا پشت خۆرنشین هەڵدەگرت.

En tydning av tiden och rummets viskning

En vind framför en annan fastbunden vind rymmer ifrån
sitt självmord.
Driftens frågor avklär mig.
Och de i en blek aning som efter denna vind bryter upp
dörrarna mot dödens land,
drar sina svärd över en återvändande historia.
Så vänder vi oss bort från elden som läser intighetens bok.
Vi blev tveksamma över ljudet av fjärran hästar
som förde vår själ genom ett utspritt minne till
solnedgången.
Där, sökande en melankoli.
Och i platsens njutning tog vi tag i solens utsträckta hand.
Vår ålder var ljus och jorden var vårt hem.
Solens bokstäver sparade framtiden i våra rötter.
Genom solens slakt inbjöds mörkret.
Vi förvandlades till en ö och meddelade vår ånger till
väggarna,
och likt kullarna blev vi jordens trötta rygg.
Vi bugade för jordens öde, Gud och varelserna,
och lämnade historien fången mellan skärselden och
paradiset
vi vädjade
vi vädjade
VÄDJADE

لەوێ، گەڕان خولیایەك بو، لە ناو لەزەتەكانی
شوێندا دەستی درێژكراوی خۆرمان دەگرت
تەمەنمان ڕووناكیو زەویش ماڵمان بوو.
پیتەكانی خۆر لە ڕەگمان ئایندەی خەزێنە دەكردو
بۆ سەربڕینی خوردا داوەتی تاریكیمان كرد.
بووین بە دوورگەیەك پەشیمانبوونەوەمان بە ڕێگاكان ڕاگەیاندو
وەك گردەكان بووینە پشتی كەنەفتی زەوی.
كڕنووشمان بۆ قەدەرەكانی زەویو خواو بوونەوەرەكان برد،
مێژوومان بە دیلی لەنێوان بەرزەخو بەهەشتدا
جێهێشتو پاڕاینەوە
پاڕاینەوە
پا
ڕ
ا
ی
ن
ـە
و
ە.
لە ڕێگەی وەفاداریی نوێژەكانەوە تا ئەبەد
لەگەڵ دیاردەكان پەیمانمان بەست.
لەبیر خۆمان بردەوە خۆر چاومان دەچنێتەوە.

Genom ärlighetens böner kom vi överens med fenomenen.
Vi glömde bort att solen väver våra ögon.
Vi anföll odödligheten som var bron mellan ett paradis
och ett helvete.
Vi gjorde platsen till svepning och tiden till lik.
När frågorna skakar oss,
lånar vi ett tillfälligt lugn från Gud och skålar i blod
för uppdelningen mellan Gott och Ont.
Råttorna i mörkret river våra slocknade kristalliska
drömmar.
I självbeskådande blir våra ögons pupiller tyst stirrande
och likt krypande genom livet kravlar vi mot krig.
Du förvåning, med dina skulder
återvänd
återvänd
åter...
inom ditt yrande!
Snön som en besvärad i en besvärad årstid
ner mot jorden drar ett öde.
Över denna bro bleknar dess resa.
Blir vilsen.

بۆ نەمرییەکی خاکەسار کە پردی نێوان
بەهەشتو دۆزەخێك بوو هەڵمەتمان برد.
شوێنمان کرد بە کفنو کاتیش بە تەرم.
کە پرسیارەکان راماندەتەکێنن، ئارامییەکی کاتینە
لە خوا بەقەرز وەردەگرینو لەسەر دابەشکردنی
خێرو شەڕ خوێن دەنۆشین.
جوورجەکانیش لە ناو تاریکییەکدا کریستاڵی
خامۆشبووی خەونەکانمان دەڕنننەوە.
لە تەماشاکردنی خۆمان بیلبیلەکانی چاومان فێدەگرنو
وەك خشۆکەکان بەدەم ژیانەوە بەرەو شەڕ دەخشێین.
ئەی دۆشداماو لە ناو وڕێنەکان، بە گوناهەکانتەوە
بگەڕێیەوە
بگەڕێیەوە
ب..!

بەفر وەك ناچارکراوێك لە وەرزێکی ناچاردا رووەو زەوی قەدەرێك رادەکێشێ.
لەسەر ئەم پردەدا سەفەرەکەی کاڵدەبێتەوە، وێڵ دەبێ. هەڵمێك لە یاد
لە نادیارییەکی نادیار بۆ یەکەم ماڵ بە باڵەفڕێی خەوناوییەکانی کۆچ دەکاتەوە.
بۆنی نانی ساجی دایکم گەردلوولەی وڕێنەکانم بە ناو سەرابی کاتدا دەڕژێنێ
من برسییەکی مێژوویم:
مێژووییەکی برسیم.

ئاوە ئەم ژوورەش بۆ گومانگارەکەی سەر کورسی
جێ...
دێڵم....
پاییزی 1995 – زستانی 1996
Stockholm

En ånga av minne i en anonyms anonymitet flyr med sin
dröms flaxande
till det första hemmet.
Genom doften av tunnbröd ur min moders gjutjärnsugn
rinner mina yrningars virvelstorm in i tidens hägring.
Jag är en historisk hungrande;
en hungrande historia

Så lämnar jag detta rum till den förtvivlade
nersjunken här på stolen.

Hösten 1995 - Vintern 1996
Stockholm

Tolkningar i samarbete med: Goran Mariwani, Jimmy Hofsö,
Pél Rostam och Eleonora Bru

Bortom kroppen, en naken vandrare

Du går i egna syner: blir förvånad.
Ett gryningsmoln darrande inför avskedet, omslingrar dig.
Som ett fallande minne dricker du
en handskrift av gnistor, av blixtens art.
Och tar till flykt.
En sinnesrörelse återföds och stjärnor landar på dina ögonlock.
Sömniga ler de under de sköna dagarna
som inte känner deras tidlösa tillstånd.
Jag går i ditt lugn och väcker ljusen i din oroliga ögonvrå.
Berusad på virvelns vingar skriver du
munnens sångers regn...

Om du återvänder från ett slut,
kommer du inte tillbaka till en början
Men med vad besätter vi all början?
Varför stängde sig dessa villrådiga fönster inför tiden?
Med en kall blick släpper livets dörr ljudlöst en katt in i rummet.

Du går i dina flyktiga syner: din kropp vibrerar.
En villfarelsens avbrott förbereder dig.
Jag väcks upp!
En gammal skog flammar upp i ditt huvud
och drar dig genom hågkomsterna
du översvämmas,

springande knyter du samman minnena
Du håller själen i din famn tills du övergår i moln och regnar inom din kropp.

Det vänder i dina lungor igen,
stillhetens tystnad efter återfödelsen
eller i tillståndet av det sista avskedet
som ömkar sig över jordens kropp.
Det är ett barn: i en dröm,
samlar månskenet på de blöta bladen -i höstens ögon.
Ett barn: famnar blixten och i en nattlig lek rymmer hemifrån.
I flykten, vävs sången till denna flicka
som under snöfallet offrade sin fläta för honom.
I betraktelse av skuldens godhet och förfärlighet
i kärlek som inte rymmer tiden- skålar vällust.
Det är ett barn : önskar skänka sanningens frukt till denna flykts fullbordan.

Varför sträcker döden sin stege?
Varför stirrar livet inställsamt på älskandets - vilja?
Ur denna avsvimmade dagens kropp ömhetens fontän
I denna flykt, med din förtvivlans lågor
och med ditt hjärtas lykta,
inleder en karavan av ljus: du brinner och blir ett spektrum av innebörd!

Du gick utan avsikt i dina syner.

Och satte dig under ett magiskt träd.
Samlade dina syften framför dig och svalde friheten.
Törstigt betraktade människan.
Till sist på de röda hjortarnas kontinent
fann du dig en tvetydig existens
och smyckade universum med hägringens flickor.
I strömningarnas geografi
vi drog utrotningens arm ur havet.
Något likt medvetandet skiljde oss från varandra
och vi blev ensamma igen.
Vi läste högt ur förutsägelsens bok
och sorgens frukt växte ur vår kropp.
Utan vision, har jag ingenting för mitt kommande.
Ur vår tveksamhet växer lusten inom oss.
ur fågelns hem, luften, spindelns lömskhet och ur vårt
inres växande strid,
vi prövar driftens seger.
Men ovilligt vittnar stegen om vår melankoli.

Du går i din glömska: vågens flammor slickar från halsen
till munnen.
Glömskans knoppar växer från tungans lågor.
Men din längtans sånger räcker inte.
Du går i din betraktelse.
Bortom din kropp- ett barfota barn vandrar från
avklädnaden
i molnets dröm genom mullrande minnen.

Din kropp blev ett dimmans träd- ådrorna brinnande
rökelse i svindelns flykt.

Anonymare avspeglar mig, du, synen, anonymare!
Anonymare vandra du, barndom, anonymare!

1997-1998
Stockholm

Min egen tolkning i samarbete med: Erik Grunström

Drömmens vetande

0ch denna dröm är som sökandet, utanförskapets yrande,
fiskarnas allomfattande begär i djupet.
Den följer dig. Du rusar genom den vidsträckta
vilsenheten
och med dina skulder dödar du dina skuggor i tysthet. De
dör inte!
Denna ålderstigna sömn liknar svårmodets gator -
den är varken grav eller lik.
Som om slumpen vore blind och ropet berusat, du hör det:
Jag vet inte om det är berättelsen som väver barndomens
gränder
eller minnet av de förtrollade fåglarnas skuggor,
de som flydde Guds tankspriddhet och över jordens tvivel
vakar,
sjungande ensamhetens sånger?
Med ett försiktigt hopp och ett glömskt ansikte lurar du det
som är möjligt
och går in i ovisshetens hav. På en förvånad båt sväljs du
av glömskan
och vågornas blöta vingar slår över dig.

På vilken hållplats drömmer denna dröm dig:

Barndomens gränder?
Den grå tillvaron?
Landsförvisningens otämjbarhet?
Eller ett minne utan geografi?

Därifrån drömmer gränden! Ett barn söker dig!
Tvivlet, sprider glömskans askgrå blad framför ovisshetens vind
och förvirringens vagn stjälper denna dröm ut i förlamningens topografi.
Härifrån denna icke-plats går detta jag som genom avstånd lämnar min tillvaros avtryck. Likt denna färd passerar jag genom dina ögon:
Du ger mig inget skydd!

Där bakom, på andra sidan dina ögon, vajar regnpelarna och i kärlekens hand kastar intigheten spjutet mot trolösheten. Och universum sjunker i seendets meningslöshet. Bakom, på denna sida dina ögon, det omedvetnas läppar och viskningar, poesins surrealistiska drifter.
Det är drömmen som skänker dig denna fråga. Det är frågan som reser
i ensamhetens gränd.

Denna dröm är som sökandets, utanförskapets yrande,
den ger namn åt intigheten:

Denna sidan...och på andra sidan!
Därifrån...härifrån till!

1993
Stockholm

Tolkningar i samarbete med: Rawia Morra och Jan Hjalmarsson

Duvors rus

Nej: vi övergav själva vägarna, stannade.
Lämnade de drunknade städerna.

Det var där
ej här: jag vet det!

Molnen var himlens döttrar och gryningen drömde om dem.
När regnet faller från molnens kroppar, vaknar hon,
tvagar sig med jordens dagg.
Och kvällens regnbåge, likt unga döttrar under högtiden,
lyfter sin brokiga kjol över havets stål.

Är sanningen, klädd i tilltro,
ej sviken av de sörjande profeternas sändebud,
åt vilket håll i oändligheten sprang Gud med lyktan i handen?

Våra systrar väver av sina klädestrasor,
doftande av kärlek,
in berättelsen om vår vilsenhet i historien.

Jag förväxlar gryningen med tidens skugga,
var är jag?
Du förblir en kvarlämnad kista på stadens axlar.
Tiden färdas mot molnen, resan har vänt ansiktet

mot solnedgången.
Du samlar de efterlämnade rösterna,
och som den försenade tiden, förlorar du ditt rum, din plats.

Du! som så håglös sitter vid
siffrors lik och kalendrars begravning:
Du vilsekomne bland högar av brev från gångna årstider!
Lyft din blick från ensamhetens slumrande ansikte
och väck de svettblanka fönstren
åt de över taken bortjagade korparna.
När min mor förbannade deras olycksbådande
liknade hon den vid ditt öde.
Låt glädjen av den förstelnade kylan avundas dig.
De stunder där minnen vandrar
förblindade av glömskan.

Och de hemlösa snöflingorna
skyr solstrålarnas matta blickar.
All helig tids gäspning ur kyrkans strupe
vibrerar genom dina bens rester.
På vindens vingar berusas duvorna av himlens doft
och tystnadens trogne vakt
fördelar sina minnens bin mellan cellerna.
Tvivlen faller från molnen
och blodets resa bleknar i hopplöshetens ådror.

Dina händer väver åter detta rums utspridda ensamhet,
i smyg för stadens oblyga ljus.

Det var här,
ej där: det vet jag!

Stockholm 1995

Tolkningar i samarbete med: Shamal Kahve, Lissa Nordin
och Jan Hjalmarsson.

Granatäpplets tystnad och röda yrsel

Vi skildes från den värld som sedan länge,
med skogarnas tungor slukat dig
och blåst upp ditt skelett,
även de släckta lyktorna var gudar,
de tändes med förbrytelsernas alfabet.
Vi gick till vägarnas slut, på himlens stege
och minnenas oändliga bro, sökte skydd hos universum,
vi såg höstens heliga uttryck, och böjd över bläckets
djungel,
de fastande sorgduvorna
som läser solstrålens ljusvers.
Låt denna flod utan land likna en zigenare,
ett offer för kärlekens hårda, brådskande tid
och berättelsen om din utspridda klagan.
Lyssna på den som väntar, som ber framför tiden,
och som inte kan tysta sina hemligheter.
Låt inte detta bli till vanligheter: avståndet mellan tidigt
bortgångnas årstider, motståndet mot livet, döden och
egensinnighetens historia.
Tillvaron som ett minnes transcendens, likt en båtresa,
likt moderns vaggvisor som berusad av intighetens öde
söker mystiken
och tar mig till ett oändligt avstånd.

Som du, granatäpplet på bordet, en vänskapens symbol
i drömmen, tystnaden blir röd i ensamhetens yrsel.

Utan vilja och i stegens oro sade jag:
detta omkring dig liknar dig - en vacker bronshet!
Vinden höll inte tillbaka sin avund, den kom och spred
bronsfärg över ditt ansikte och förlängde avståndet mellan
oss:
vi såg!
På de gamla löven, drömmens fråga likt ett barns
misstänksamma ansikte.
Din kvinnlighet skrattade och du förde tillbaka det
ostyriga håret som
vindens ansikte släpat efter sig.
Bli inte din förtvivlan, förbli dold i mina aningar.
När du bet dig i läppen, kände du då

o
r
d
som gick sönder?
Månen torkade sitt öga i dimmans terrass,
de avklädda träden, den uppväckta anden,
hemlösa fåglar som värmde sig med minnen vid stranden.

Jag undrar om du ser dig själv i alla hastiga förändringar,
eller om det är vår syn som hastigt förändrats?

Alla våra gräls verser och förälskelser, drillas av
vår enda längtan och födelse till omedvetenhet,
likt nattens sista andetag från en stjärnas klappande hjärta.

När Satan blåser till strid
och de tvetydiga änglarna
uppfyllda av den meningslösa jungfruligheten,
glömmer att dela tron.
Och du är blötare än ett regn i
hägringens virvel.
Du gick, och jag vet att du kommer en dag,
med en gömd orolighet tar du på dig kappan men glömmer
att visa dina bröst för spegeln.
Du går och din själ, ett osynligt rop, bara minnets vingar
gör henne
vilsen, och hjärtats gäspning under ett moln utan steg…
Handen i fickan, ett gammalt brevpapper, en klocka som
försovit sig,
och det blyga solljuset på huden som rynkas av kylan,
du går på gatan, du ser din spegelbild i vattnet,
ännu en gång glömmer du att hälsa på de trötta stolarna
som känner dig,
det inre är för sent,
det yttre är för sent,
och där som inte har sin avslutning
här
är för sent.

Förgäves stannade du och såg dig själv med min blick,
en gud släcker framtidens blinda lykta framför en dörrpost
utan rum.
Frågans dröm på de gamla löven är yngre och

i väntan på hjälp från vägarnas slut, himlens stege,
minnenas oändliga bro, hos universum, såg vi höstens
heliga uttryck, böjd över bläckets djungel,
de fastande sorgduvorna
som läser solstrålens ljusvers.
Som kärlek, granatäpplet på bordet, en vänskapens symbol
i drömmen, tystnaden blir röd i ensamhetens yrsel.

1993
Stockholm

Tolkningar av: Abdulla Rehim och Jan Hjalmarsson.

Istället för eldens språk, en spegel

"Förtreta dig inte Nali
detta är epoken, inte orättvisan".
Nali

Ett språk förlamar dig med tidens stjärntecken
och den första flyktens hägrande löfte.
I dess forsande virvel:

omskriver dig,
och för dig
och stillar dig i synen.
Och där brusandet med tungan talar dig.

Inuti den benämnda mytens ridande är jag en namnlös
gående fågel
och under en flykt,
sökande efter ett avslutande,
siade jag denna landsförvisning.
Jag är detta vatten gående mot andra sidan natten.
Där namnen delas upp.
Och Där kvinnorna med de hjärtliknande kåporna slängda
över axeln
med solstrålarnas droppande i sina ögon,
skriar åt dig.

Utan dessa hågkomster kan jag inte bli till
på denna tvetydiga exils gator.

Alla dessa instängda vandringsberättelser,
är utan betydelse.
Vad vill denna bekantskap ha av mig,
natt efter natt lämnar hon ett avskedsbrev som en beskyddande ramsa
och återvänder som ett skakande minne
med en korg fylld av kometer och ett par unga vita kaniner,
ännu en gång?
Av alla dessa räddare känner jag en kall hand.

I en välkomnande stad,
klär jag ett lugnande moln,
ur dess ljus, rinnande ensamhet,
vars hemliga begär växer i mina ögon
och rotar ner sina färger i mig.
Och jag gästar mitt jag:
med en ontologisk tillvaro,
bokens dalande
och med tvivlets album,
inom intets trädgård
med trons förgreningar,
läser jag språket.
Under filosofins samtal i septembers gryning
ett barn inom mitt inre:

tumlande
och snubblande,

med regnets fingrar,
visslar med mina ord,
mot skolan.

I en stad av fjärran invånare,
skakar en hand anonymitetens hand.
Är den avskedet från den barmhärtige vandraren?
Jag skådar en ensamhet under helgerna,
under aftnarna sjungande äter,
körsbär tills den försvinner från min syn.
Likt en fiskare som då och då nappar efter tiden.
Och ibland,
med dennes ekande minne,
en insomnande geografi:
blir bosatt,
bosätts...
En röst resande med himlens fot,
lämnar till jagets ö ett granatäpple
och en klase körsbär.

Där galningarna vaknar upp i tystnaden,
deras betraktande släcker horisontens lyktor.
En natt med flämtande kommer fram
och täcker jordens ögonlock.

Rösterna genljuder,
och kommer till tals:
Vår syn blev trött av de nakna änglarna,
som klättrar ner för masterna.
Vår hörsel gäspar åt dessa förtryckande
hälsningar från fädernas historia.
Våra hjärtan sveks av dessa magins fyllda flaskor,
som inte välsignar oss med vänskapens lycka.

En dröm av omöjlighetens drömmar,
meddelar en omringande resa.
En brottsling, före mig,
får av gudarna asyl.
En haschisch rökare,
under midnatten,
springer efter en sorgsint måne
under Vintergatan.
Och saktar av för de lojala bänkarna,
läser upp sina upplevelser:
vi bör under tänkandet böja oss inför
skymningarna i ensamheten.
Vi bör i början bekräfta en ny start.
Vi bör om morgnarna skåla med visionens
glas av längtan.
Vi bör i tomheterna hoppfullt känna
en kärlek med våra känslor.

Vi bör själva rycka en tolkande bukett
från osynlighetens hand.

Den enda ugglan och alla dessa
landsförvisade fåglar på stadens stegar
som rymde ur mina sluddrande ord,
i boken om denna flykt,
under alla väntans dagar
uppehåller de väntande.
Och försent plockar de alla dessa kvarlämnade ord,
över gryningen.
Hösten med sina tomflaskor strosar runt
inom den gulnande själens ögon.
Hur oaktsamma dessa årstider kan vara inför mina löften.
Hur betungande mina drömmar kan vara
över dessa år.
Ett bekants jag,
blir av sig själv obekant.
En omedveten i sin flykt,
som *Maldorors sånger*,[17]
genom ingångens oändlighet lugnande yrar över platsens vågor,
inom smärtans skål.

En natt upprörs i mitt inre
och en hopfälld kniv fälls ut,

ur eldens språk,
upp mot eldstaden.

Och en döv sol gör sig redo mot jorden
med en tvillingfråga,
hetsar upp sig inför ett synligt svar.
Och jag är en person;
ej avspeglad av de benämnda myterna Där
och ej heller av de sorterande berättelsernas koder Här.

september 1997
Stockholm

Askans Drömmande Glöd

I

Ur Engelska kanalen blåser vinden över exilens lata kropp.
Decembers regn böjer sig
som det handskrivna alfabetet
och lämnar några tvetydiga ord
på andra sidan av ditt fönster.
Och månen,
innan sitt farväl,
med sina honungsaktiga fingrar
likt dina, löser upp din panna.

Som när,
i samma ögonblick,
en spindel under vågornas ljus och inom regnets andetag,
över din tillvaro,
av dina drömmars spektrum,
väver ett hus.

II

Ditt ekos dröm i ett regnande,
översvämmar de nattblinda gränderna,
i denna stad.

En grav,
som ett absurt väntande,
under sin förlorade tid.

Mitt i dina påminnelser,
ett hoppets skratt i en vidgande stenig hägring
likt en geografi av vilsenhet
sökandes efter stengraven,
väcker dig!

III

Natten ovan,
de under regnet böjda lyktorna,
omfamnar likt en kvinna den betraktande horisonten med
sina nakna armar.

Där de små fiskarna gungande älskar på mossan
i kanten av Canterburys flod,
under lördagens lust.

I High Street s korsning,
som liknar ett ihåligt lik,
den hunden som sover på sin hemlösa ägares lår,
lyfter sina tvivlande ögon.
Kanske var det studenten,
gående igenom morgonens utspridda minne
mot skolan,

som kastat sin sista växel i den gråa hatten,
som blött gäspar framför de båda.

När katedralen
med sina kyrkoklockor
ropar mitt i natten som Augustinus!

IV

Genom sluttningarna av detta steniga rum,
med ditt inres steg,
passerar du.
Med en återvändande version åtskiljs du ur tidens kropp.

I hägringens tystnade ögon,
tvivlets riktande:
sprider ut dig!

och ett eko
likt vattnets vana av förenande,
ett spektrums blick reflekterar din dröm,
som skrattande återlämnas i väntan på sin stengrav,
sin grav!

V

När drömmen,

mitt i vägen
har förvillat dig genom sin öppna avslutning
en skara fåglar
är de avskilda bokstäverna ur ditt minne,
snurrande flyger de inom gryningens ljus.
I rastlöshetens översvämning
vänder du ditt ansikte:
och din grav över bergets axel
är ett tomt tåg under färden,
som går ner bortom horisonten!

Härifrån börjar dina hågkomster
och orden blottar sig i tystnad.
Jag går framför detta fönster och lyssnar lite till trädets sång,
och genom regnets andetag
känner jag månens doft
som där på avstånd betraktar jorden.

Och "The dreamcrossed twilight between birth and dying"[18] .
Där, gryningen bakom vårt hem böjer sig över natten
och fåglarna sjunger över morgonen
där Eleogosa lyfter upp sitt utspridda hår.
Den Gröna Grodan hoppar ur sin sömniga högerhand.
Hon drar den röda gardinen mot de skingrande ljuden:
Det var brevbäraren,
som har hämtat chokladbiten med brevet

från den frånvarande vännen!

24 september 2001
Canterbury, England
Tolkning i samarbete med: Eleonora Bru

Tomhetens dån

Varför har stormen annars med sådana svårigheter
lärt oss självmordet?
Vad har förbindelsen mellan snäckorna och
pärlorna för betydelse för delfinernas hopplösa dans, detta skriver vi på
stränderna och skänker det sista glaset vin till delfin honorna?!
Natten kommer, vatten och jord förenar sig
och ovanför molnen klär stjärnorna av sig
för den gravida månens begär.
Rynkorna från min panna gräver ner sina rötter från hälen till eldstaden
där jag föddes.
Vad är de där historielösa minnena, vars vågor rullade mina ögon och
sedan lät mig glömma dem?!
Jorden knäpper upp sin kappa av ull
och havet ger sig av med sitt berusade huvud.
Och vi i våra oroligheters skum, på randen av de i staden boendes,
”Jag vet inte?” och ett ”Kanske”, glömmer en väntande.
Vi går för att lägga vår ensamhets hud
som ett minne på de bruna klipporna
och på strandens fingrar hänger vi upp vattnets kvarlämnade lik.

I sista versen berättar vågornas sångare:
att vår väntan
värmer upp ensamhetens hud på klipporna,
likt stormens alla lik sväljer oroligheterna oss.
Vi väntar en profet vars heliga budskap hämtar skratt åt staden.
Lyckliga blir vi först, då staden lägger kappan åt sidan, är oklädd.
Oroligheterna ekar i våra huvuden.

1995 Stockholm
Min egen tolkning.

Flodens skor

Din dröm, ljusare än denna mörka måne i skymningen,
Väcker dig.
Avstånden är inte långa för de barfota stegen
som har klätt på sig flodens skor.
Din handflatas sjö samlar de ljudlösa dropparna.
Vågorna under huden drar flämtande till sig
din hand. Vindens sträng spelar.
Stegen snabbare, passerar ditt djup
och tiden smälter i glömskan.

En darrning knäpper din kappa
och du knyter dina skor
som om tidens färd avbrutits.
Långt ifrån genom avstånden
drunknar i en skymning
denna stad
Ekar i minnen liksom du.

mars 1998
Stockholm

Skriven på svenska av mig

Hägringarnas tid på ryggen av en ko

I

Där, i den geografiska drömmen, livet var en bild av Gudens skugga.
Av min mors sagor lärde jag mig att jorden stod på ryggen av en ko. Himlen var Gudens hus. Tiden som inte hade sekunder eller minuter knöt samman jorden himlen till en enhet.

Jag var rädd för att en dag kon skulle vredgas eller bli sjuk och skulle vi falla ner i tomheten och sväljas av vilsenheten.
Och jag tänkte mig kon så oändlig att den inte rymdes i min blick. Under lång tid förstod jag inte den skrämmande och tysta varelse som bestämde över det osynliga universumet, och som fanns som en bild i mina ögon.

Med tiden, ökade också mitt sökande efter de väntande dagarna. Jag frågade ofta min mor: Ifall himlen ramlar ner, hur ska då kon klara sig? Och om jorden faller ned, vad händer då med oss?
Varje gång avbröt min mor snabbt mina frågor. Arg och ängslig tvingade hon mig att be Guden om ursäkt.

Jag brukade sorgsen bege mig ut för att låta mina blickar resa till de höga bergen långt bort i fjärran. Den vita dimman flög på sina vingar upp mot himlen och ned mot jorden. Som om bergens änglar andades på bergstopparna. På de mörka, djupblåa vinternätterna brukade änglarna komma med vinden och sväva över staden.
I sängen vaggades jag ofta till sömns av ljudet av regnvattnet som rann i stuprännorna. Jag trodde länge att det var stegen från de änglar som ville komma in till mig. Så passerade nätterna med drömmarna och den kittlande känsla som sagorna ingav mig.

II

Här, i den drömlösa och nakna tidens rum, reser barndomen likt den rastlösa *Galawezj*, den som också kallades *Karwan Kuzja*, i mitt gråa minne, mot åldrandets främlingsskap. Den rastlösa stjärnan som vaknade upp bakom bergen, för att blotta klipporna under natten, bad karavanerna att vila. Stjärnan och karavanerna var en oändlig fantasi som mitt sinne inte kunde omfatta i sin helhet.

Det var i en sådan hägringsfylld tillvaro jag tillbringade mina första sju år.

Alla sommarkvällar, innan jag skulle lägga mig för att sova på taket och stjärnfallen släcktes i mina ögon, de som

min mor kallade Gudens lyktor, gick jag ut för att kissa. Med ljudet av kisset och doften av jordens torra mun kände jag att jag kunde släcka jordens törst.

Ännu känner jag att jorden är en törstig varelse, ännu ekar jordens doft och ljud i mitt inre.

På åldrandets kvällning singlar barndomens minnen som i en virvelvind på de heta sommardagarna. Färdas härifrån, dansar och snurrar barfota tillbaka genom avståndens skogar. Rycker på vägen med sig molnens alla sömniga skuggor och väcker jorden ur bedövningens törst.

Uppe på taket berättade min mor om stjärnorna. Karwan kuzja och *Hatftawna*, Lilla och Stora Björn, det gjorde att jag såg på himlen som en egen värld, lik vår värld fast så mycket vackrare.
Vissa nätter när stjärnorna föll som regn, blundade jag för att de inte skulle hamna i mina ögon. Min mor berättade att de föll för varje helig person som dött.
Hon bad mig att vara tyst och vaksam.

Vintergatan var en tidlös resa och min mor pekade och sa, "se allt hö som där fallit från de resandes vagnar". För mig var Vintergatan en bro mellan hela världens himlar och de stjärnor som hängde därunder var människor, på väg på sin resa.

På sommarnätterna hände det ibland att månen förmörkades, rullade som en svart kula på himlen. Min mor blev då orolig och sa, himlens ansikte blir mörkt, det händer onda saker på jorden.
Hon sjöng en klagosång och orden och melodin spred sig som sorgens vågor genom nattens tystnad och bar mig med sig.

Jag hörde moskéerna långt borta, ljudet från dervischernas åkallan av Guden, deras ceremoniella dans. Rytmen av Daf, dervischernas heliga trumma, som ekade över dalarna och borrade sig in i de tysta väggarna och svepte in gator och gränder. En känsla av fruktan grep mig och jag sprang nerför husets trappor. Jag skyndade mig genom natten, till dervischerna.
Med de andra barnen stod jag utanför dervischernas ring. De slängde med sina huvuden och deras långa hår spred sig i luften som en dimma. En av dem ropade högt och slog sig själv i hänryckningen med sin *zeregs* vassa egg, andra åt glas och glödlampor.
Alla vi barn såg storögda på och drog oss närmare varandra. Natten blev till en gudomlig karneval, en bön om att skänka oss månen tillbaka.
Men månen, med sitt sorgsna kvinnoansikte och sina tunga fotsteg, kastade sina blinda blickar mot oss.

Där på taket ropade och ropade min mor efter mig.

På åldrandets kvällning ser jag ingen Galawezj, inga Haftawna i Gudens hus.
Jag hör inga rop från Kon, min mors jord.

III

Där, i den geografiska drömmen**.** Solens sista strålar har fördelat sig mellan granatäppelträden och cypresserna på gården framför vårt hus.
Aftonen var likt ett berg av eld som knastrande spred sig på horisonten.

De senaste dagarna hade träden och ljuset omfamnat varandra. Jag lekte med bladen som var röda, gula och rosa.
Granatäpplets blommor flög som kometer mellan träden.
Längre bort skulle kanske regnet och bladen dansa tillsammans.
Min mor kom ut och ropade på mig: kom in och ät! Men jag stannade tills kaninerna gått in i sina burar.
Med höstens färg i mitt ansikte gick jag sedan in i huset.
Mor eldade i ugnen och jag och mina syskon värmde oss framför den. Jag lekte med små pinnar som jag kastade in i elden. Mor slog mig för att få mig att sitta lugnt och stilla som mina syskon.
Jag fortsatte envist. Man får inte leka med eld och vatten, förmanade hon mig och tog pinnen från min hand.

Elden är *jordens dotter* sa hon. Och vattnet är livets ljus.
Och tystnad bredde ut sig på våra läppar.
Jag stirrade på elden, fylld av skam. När mörkret föll kom hon åter till oss för att berätta sagor, vilka jag, liksom drunknade i.
Jag bad henne alltid att berätta just den saga som delade människorna i två världar, den onda och den goda:

"Det var en gång då *Deo,* satan var en ängel och levde bland andra änglar hos Gud.
Han begick en synd och Gud blev arg på honom. Deo bad Gud att förlåta honom
men Gud skickade honom till Helvetet. Med sina tårar släckte då Deo Helvetets
eld och blev fri från sitt lidande... så därför sägs det, att varje gång Delo bränner
ett hårstrå betyder det att han befriar en stackars människa från lidande..."

Där var jag, i hägringarnas tid på Kons trygga rygg.
Där var jag, i den sorgliga famnen av Satans budskap.

oktober 1997
Stockholm

Skriven på svenska av mig

Noter och ordförklaringar:

1-*Mazda*: Zarathustra som levde ca.600 f. kr. och föddes i staden Wrmé som ligger i den nuvarande kurdiska delen av Iran. *Awesta* (Avesta) är namnat på Zarathustras heliga bok som är kurdernas och persernas äldsta tal och skriftspråk. Zarathustrism är ariernas ursprungliga religion. Ahrumazda symboliserar enligt Zarathustra skaparen och den store vetaren. Det bygger på två ord: Ahora, betyder "skapare" och Mazda betyder "den stora". Ordet står för sanning, godhet, rättvisa och kraft.
I boken Avesta använder Zarathustra ordet Ahrumazda ibland med Mazda och ibland med Ahora. Dessa syftar till olika betydelser: den bästa sanningen eller den goda idén.
2- Khani: den kurdiska poeten Ahmadi Khani som levde mellan 1650 - 1707 e. kr.
3- *Mem* och *Zin* är en av Khanis stora episka dikter som även översatts till svenska.
Hakari: vidsträckt lågland i norra Kurdistan.
4-Ur dikten "Solens sten", Octavio Paz.
5- *Gatharna*: *Awestas* verser skrivna med hexameter. Den innehåller Zarathustras sociala och religiösa råd.
6- *Hamrin*: En bergskedja som gränsar mellan den kurdiska och arabiska delen av södra Kurdistan.
7-*Ftwhats armé:* Under Islams intåg kallades den muslimska armén för Ftwhats som syftar till Islams erövring.
8- *Gara*: stort berg i södra Kurdistan som under den muslimska erövringen fortfarande sägs inneha icke-muslimska kurders gravar, från tiden för erövringen. *Shekhan*: slätt som ligger nedanför Gara.
9- *Haoraman*: område i södra och västra Kurdistan och en dialekt som sägs i stort sett identisk med Zarathustras språk. Under Islams erövring av det Midiska Riket, mellan 630-640 e. kr,
flydde Zarathustristernas troende på grund av muslimernas förtryck, genom Hauraman området till Indien. Där de fortfarande håller sin tro levande. En del

av de nutida Izidernas största spridningsområde ligger i Hauraman och de sägs härstamma i direkt nedstigande led från Zarathustra. Haurami är deras dialekt.
10-*Khdrizinda*: osynlig helgonprofet som sägs befria människor när han uppenbarar sig.
11-*Haj le dale le le le*: den kurdiska klagosången som kvinnan sjunger när någon dör. Nyckelverser som inleder och avslutar sången.
12-*Hawler*: nuvarande södra Kurdistans huvudstad och känd med sitt åldrande slott som på kartan kallas Erbil.
13- *Gendrma*: kurderna i den turkiska delen av Kurdistan kallar den turkiska militären med detta namn. Ordets egentliga betydelse är rånare.
14- Mahwi: är en av de stora sufistiska poeterna som levde 1830 - 1904 i södra Kurdistan. Det existensfilosofiska tänkandet är som ett skimmer igenom hans dikter.
15-*Tornet Choli*: ett stort gammalt torn i Hawler som byggdes under det assyriska rikets tid 630 e. kr. Sultan Mezafardin som var Hawlers dåvarande kung lät bygga tornet.
16-*Ai Raqib*: betyder "du fiende" den kurdiska nationalsången vars text skrevs av Faiq Bekas som levde 1905 - 1948, och föddes i södra Kurdistan. Skolbarnen sjunger varje morgon nationalsången innan dagens första lektion.
[17]- Hänvisar till Lautréamonts lidelsefulla tillvaro och *Maldorors sånger*, hans berömda diktsamling.
[18] - Thomas Stern Eliots dikt *Ash-Wednesday*, 1930.